

Svenskspråkiga poliser behövs också.

En undersökning om den svenskspråkiga polisutbildningens ställning och samhälleliga betydelse i Finland.

Otto Lindberg

5/2022

REFERAT

Titel: Svenskspråkiga poliser behövs också. En undersökning om den svenskspråkiga polisutbildningens ställning och samhällseliga betydelse i Finland.

Författare: Otto Lindberg

Lärdomsprovets form: undersökande

Offentlighetsgrad: Offentligt

Handledare: Sabina Jordan och Kjell Nylund

Examen: Polis (YH)

I detta lärdomsprov undersöks den svenskspråkiga polisutbildningen. Syftet med undersökningen var att ta reda på vilken ställning och betydelse den svenskspråkiga polisutbildningen har för det finländska samhället. I undersökningen diskuteras inte bara behovet av svenskspråkig polisutbildning, utan också behovet av svenskspråkiga poliser.

Lärdomsprovet gjordes i form av en kvalitativ undersökning med en hermeneutisk forskningsansats och en fenomenografisk infallsvinkel. Undersökningen gjordes med hjälp av kvalitativa, semistrukturerade intervjuer i vilka tre informanter deltog. Som teoribakgrund användes främst Finlands språklag och regeringens nationalspråkstrategi, men även källor om Polisyrekeshögskolan och Åland. Undersökningen avgränsades så att endast den svenskspråkiga polisyrkeshögskoleutbildningen undersöktes.

Undersökningens resultat visade att den svenskspråkiga polisutbildningen behövs för att trygga tillgången till svenskspråkig service hos polisen och för att bevara tvåspråkigheten i Finland. Resultatet visade även att den svenskspråkiga polisutbildningen inte har samma samhällseliga ställning som den finskspråkiga och behöver mer resurser för att vara likvärdig den finskspråkiga polisutbildningen. Undersökningens resultat kan förhoppningsvis bidra till att öka förståelsen av behovet av den svenskspråkiga polisutbildningen, behovet av svenskspråkiga poliser och behovet av mer resurser till den svenskspråkiga polisutbildningen.

Sidantal: 34 + 1

Månad och år då granskningen skett: Maj 2022

Nyckelord: svenskspråkig, polisen, polisutbildning, språk, kommunikation

ABSTRACT

Title: Svenskspråkiga poliser behövs också. En undersökning om den svenskspråkiga polisutbildningens ställning och samhällsliga betydelse i Finland.

Author: Otto Lindberg

The thesis is a: Theoretical thesis

Publicity degree: Public

Supervisor: Sabina Jordan and Kjell Nylund

Degree: Police (YH)

This thesis examines the Swedish speaking police education. The purpose of this thesis is to find out what the Swedish speaking police education means to the Finnish society. In the thesis not only the need for education for Swedish speaking police is discussed, but also the need for Swedish speaking police officers.

The thesis is a qualitative study which consists of qualitative semi structured interviews with three interviewees. Finlands language law and the Finnish governments language strategy has been primarily used as the background for this thesis, but also information regarding the Police University College and the Åland Islands have been used. The thesis was limited to only examine the Swedish speaking police college education.

The thesis showed that the Swedish speaking police college education is needed to secure the access to service in Swedish within the police and to preserve the bilingualism in Finland. The thesis also showed that the Swedish speaking police education does not have the same social status as the Finnish speaking police education and needs more resources in order to be equal to the Finnish speaking education. Hopefully this thesis can contribute to increase the understanding of the need for Swedish speaking police education, the need for Swedish speaking police officers and the need for more resources to the Swedish speaking police education program.

Number of pages: 34 + 1

Month and year when the review took place: May 2022

Key words: Swedish speaking, police, police education, language, communication

INNEHÅLL

1 INLEDNING	1
1.1 Syfte	3
1.2 Avgränsningar	3
1.3 Tidigare lärdomsprov vid Polisyreshögskolan	3
2 TEORIBAKGRUND.....	4
2.1 Den svenskspråkiga polisutbildningen	4
2.2 Språklagen	5
2.3 Förundersökningslagen	9
2.4 Språkklimatet i Finland	10
2.5 Åland.....	13
3 METOD.....	14
3.1 Metodologiska utgångspunkter	14
3.2 Hermeneutik.....	15
3.3 Fenomenografi	15
3.4 Informationsinsamling.....	16
3.5 Val av informanter	17
3.6 Bearbetning av det insamlade materialet.....	18
3.7 Validitet och reliabilitet.....	18
3.8 Forskningsetiska aspekter	19
4 RESULTAT	19
4.1 Ställningen i Finland	19
4.2 Behovet av svenskspråkiga poliser.....	23
4.3 Kommunikation och service.....	25
5 SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION.....	29
REFERENSER	33
BILAGOR.....	35

1 INLEDNING

Finlands nationalspråk är finska och svenska. Finland är ett tvåspråkigt land där var och en har rätt att i domstol och i andra myndigheter använda sitt eget språk, finska eller svenska, samt få expeditioner på det. Det allmänna ska tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhälleliga behov enligt lika grunder. (Finlands grundlag 731/1999, kap 2, 17 §.)

För att ha en levande tvåspråkighet i Finland krävs det att båda nationalspråken syns och hörs i samhället. Statsmakten bär ansvaret för nationalspråken och ska se till att de som använder finska och svenska ska kunna leva sina liv helt på sitt eget språk. I det har polisen en viktig roll. Polisen står för trygghet i samhället och dess uppgift är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga, avslöja och utreda brott och föra brott till åtalsprövning. För att göra dessa uppgifter krävs kommunikation. Polisen måste kunna kommunicera med medborgarna och med andra myndigheter. För att kunna kommunicera med medborgarna och andra myndigheter krävs goda språkkunskaper och kunskap i båda nationalspråken, finska och svenska. För att det ska finnas poliser som talar antingen finska, svenska eller både och, måste det finnas en polisutbildning på både svenska och finska.

Polisycket är ett serviceyrke och ju bättre man kan kommunicera med medborgarna, desto bättre service kan man ge. Med hjälp av bra kommunikation kan man undvika att en situation leder till exempel till en maktmedelssituation. För att se till att polisen kan kommunicera med medborgarna på de två nationalspråken, svenska och finska, finns det flera lagar som ställer krav på myndigheter och organisationer att ge service på de båda språken. Språklagen (423/2003) ställer krav på att trygga rätten för var och en att använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska, hos myndigheter och domstolar. I Polisförvaltningsförordningen (158/1996) står det att poliser ska kunna betjäna på båda nationalspråken. I lagen om Polisyркeshögskolan (1164/2013) står det att Polisyркeshögskolans undervisningsspråk är finska och svenska. Lagstiftningen innehåller formella bestämmelser om tryggheten av de språkliga rättigheterna, men utmaningen ligger i bristen av den praktiska tillämpningen av språklagstiftningen.

Som medborgare i Finland har man rätt att tala sitt eget modersmål, finska eller svenska, med polisen. Polisen har en lagstadgad skyldighet att se till att dessa rättigheter uppfylls och att kunna ge betjäning på både svenska och finska. Det är därför också viktigt att Polisyркeshögskolan erbjuder utbildning på svenska så att dessa lagar följs och så att medborgarna kan tala sitt eget språk med polisen. Bland annat Språklagen (423/2003) och grundlagen (731/1999) ställer krav på att det måste finnas en svenskspråkig polisutbildning. I detta lärdomsprov har jag sammanfattat vad det står om språkliga rättigheter i lagarna i Finland, vilka krav de ställer på polisen och på Polisyркeshögskolan.

Min teoribakgrund handlar om svenskans ställning i Finland och språkklimatet i Finland. Med det som bakgrund har jag hållit intervjuer för att undersöka vilken ställning och betydelse den svenskspråkiga polisutbildningen har i det finländska samhället.

Svenska Folktinget har i juni 2021 skickat en skrivelse till Inrikesministeriet och dåvarande inrikesminister Maria Ohisalo, där de önskar stärka verksamhetsförutsättningarna för Polisyrkeshögskolans svenskspråkiga utbildningsenhet och polisutbildningen på svenska samt stärka verksamhetsförutsättningarna för de regionala polisenheterna med svenska som majoritetsspråk, som har till uppgift att trygga och utveckla den svenskspråkiga servicen inom respektive polisinspektion (Svenska Finlands Folkting, 2021). I skrivelsen menar Svenska Folktinget att en förutsättning för förverkligandet av de språkliga rättigheter som stadgas i Språklagen (423/2003) är att det finns en tillräcklig tillgång till manskap med utmärkta och goda faktiska kunskaper i svenska samt underbefäl och befäl som kan svenska. Svenska Folktingets oro i skrivelsen är att den svenskspråkiga utbildningsenheten på Polisyrkeshögskolan inte har tilldelats tillräckliga resurser för att ordna polisutbildning på svenska. Svenska Folktinget menar även att Polisyrkeshögskolan inte har sådana ekonomiska och personella resurser som krävs för att ordna likvärdig utbildning på båda språken (Svenska Finlands Folkting, 2021). I skrivelsen önskar Svenska Folktinget att utbildningsenheten garanteras de ordinarie lärartjänster som behövs för att verksamheten ska tryggas på lång sikt för att stärka verksamhetsförutsättningarna.

Svenska Folktinget föreslog att Inrikesministeriet ska precisera de regionala enheternas ställning och uppgifter sett till enheternas uppgift att trygga och utveckla polisservicen på svenska inom polisinspektionerna och vidta behövliga åtgärder för att stärka den svenskspråkiga förvaltningsstrukturen på olika nivåer inom polisen. Svenska Folktinget vill även att en tjänst som ansvarsperson för språkärenden inrättas vid Polisstyrelsen och att tjänstemannen ska främja och följa upp tillgodoseendet av språkliga rättigheter, i samarbete med de regionala polisenheterna och Polisyrkeshögskolans svenskspråkiga utbildningsenhet. Slutligen önskade även Svenska Folktinget att Polisstyrelsen ska fastställa konkreta språklinjer för verksamheten och följer upp hur dessa förverkligas i praktiken. (Svenska Finlands Folkting, 2021.)

För egen del är den svenskspråkiga polisutbildningen viktig eftersom jag själv inte hade kunnat studera till polis om den inte fanns. Utbildningen betyder mycket för mig personligen och jag ville med det här lärdomsprovet framhäva hur viktig den är. Min förhoppning är att detta lärdomsprov kan bidra till att utveckla den svenskspråkiga verksamheten vid Polisyrkeshögskolan och öka förståelsen för behovet av svenskspråkig polisutbildning. Jag hoppas även att det kan bidra till att den svenskspråkiga polisutbildningen får de resurser den behöver för att vara likvärdig den finskspråkiga utbildningen.

1.1 Syfte

Syftet med mitt lärdomsprov är att ta reda på vilken betydelse och ställning den svenskspråkiga polisutbildningen har i det finländska samhället. För att uppfylla syftet har jag använt mig av två frågeställningar:

1. Vilken ställning har den svenskspråkiga polisutbildningen i det finländska samhället?
2. Vilken betydelse har den svenskspråkiga polisutbildningen för det finländska samhället?

Begreppen *ställning* och *betydelse* kan uppfattas som relativt abstrakta begrepp. För att förtydliga vad som menas med begreppen har jag valt att definiera dem. Ställning definieras som position i en social hierarki eller dylikt och med samhällsställning menas någons ställning i samhället i fråga om status. Ställning handlar även om det sociala anseendet. Betydelse handlar om betydelsen av eller hos något eller innebörden av något. Någon eller något kan till exempel ha betydelse, ha stor betydelse eller sakna betydelse. Betydelse kan även beskrivas som tankemässigt innehåll eller uppfattning och ett personligt sätt att betrakta och bedöma något. (Svenska Akademiens Ordböcker.)

1.2 Avgränsningar

För att lärdomsprovet ska hållas inom ramarna för ett yrkeshögskolelärdomsprov har jag avgränsat det så att jag endast tar upp den svenskspråkiga yrkeshögskoleutbildningen på Polisyrkeshögskolan. Jag diskuterar inte den svenskspråkiga högre yrkeshögskoleutbildningen och inte heller svenskspråkig fortbildning för poliser. För att antalet informanter inte ska bli för många och för att hålla omfattningen inom ramarna för ett yrkeshögskolelärdomsprov har jag även valt att avgränsa arbetet så att jag endast använder mig av tre informanter. Informanterna är svenskspråkiga eller tvåspråkiga, vilket också kan ses som att jag avgränsar lärdomsprovet till att inte använda mig av enspråkigt finska informanter. I och med att jag skriver ett lärdomsprov inom ramarna för den svenskspråkiga polisutbildningen, skriver jag enbart om den svenskspråkiga polisutbildningen och inte den finskspråkiga polisutbildningen.

1.3 Tidigare lärdomsprov vid Polisyrkeshögskolan

Det finns två lärdomsprov vid Polisyrkeshögskolan som tangerar samma ämne som detta. Carl-Magnus Karlsson undersöker i sitt lärdomsprov *"Puhutko ruotsia? Pratar du finska? En undersökning om språkutbildningen vid Polisyrkeshögskolan motsvarar kraven som lagen ställer på polisen enligt studerande."* (2020) om språkutbildningen vid Polisyrkeshögskolan motsvarar kraven som lagen ställer på polisen. Karlsson (2020) kom fram till att språkutbildningen vid Polisyrkeshögskolan uppfyller kraven som lagen ställer på polisen och att språkutbildningen är tillräckligt omfattande. Karlsson (2020) kom även fram till att de som har svenska som modersmål betjänar kunder på finska

och svenska lika mycket, medan de som har finska som modersmål endast ett fåtal gånger använt svenska i kontakt med kunder. Karlsson (2020) nämner också att de med svenska som modersmål lättare upprätthåller sina kunskaper i finska, på grund av att de har finskspråkiga kollegor att samtala med, medan de finskspråkiga inte kommer i kontakt med svenska på samma sätt. Att upprätthålla sina språkkunskaper är något jag också kommer i kontakt med i detta lärdomsprov.

Paula Ströms arbete *”Strävan efter att bli polis, Samhälle Finland, en 1-årig utbildning som förbereder för urvalsprovet vid Polisyркeshögskolan”* (2020) handlar om en ettårig utbildning som förbereder för Polisyркeshögskolans urvalsprov. I lärdomsprovet tar Ström (2020) upp bristen på svenskspråkiga poliser, men huvudfokus ligger på utbildningen *Samhälle Finland* som förbereder sökande till Polisyркeshögskolan. Ström (2020) kom fram till att den förberedande utbildningen var mångsidig och omfattande och att studerandena var mer förberedda inför Polisyркeshögskolans urvalsprov, men fortfarande såg det skriftliga provet som en utmaning. Ströms (2020) undersökning visade att studerande på den förberedande utbildningen Folkhögskolan Kvarnen, där utbildningen ordnas, inte befann sig på en central plats, saknade behövliga faciliteter och hade dyr terminsavgift. Ström (2020) kom även fram till att motivation är det som har mest inverkan på resultatet i urvalsproven. I sitt lärdomsprov diskuterar Ström (2020) även behovet av svenskspråkiga poliser och behovet att fylla alla studieplatser vid den svenskspråkiga polisutbildningen. I mitt lärdomsprov tar jag upp utbildningen som Ströms (2020) arbete handlar om och behovet av svenskspråkiga poliser.

2 TEORIBAKGRUND

I detta kapitel behandlar jag teoridelen av lärdomsprovet. Jag börjar med att presentera den svenskspråkiga polisutbildningen. Efter det sammanfattar jag Språklagen och diskuterar språkklimatet i Finland. Till sist tar jag upp Ålands särställning och varför den svenskspråkiga polisutbildningen är viktig för Åland.

2.1 Den svenskspråkiga polisutbildningen

Den svenskspråkiga polisutbildningen är en treårig yrkeshögskoleutbildning som realiseras på Polisyркeshögskolan i Tammerfors. Utbildningen börjar med ett och ett halvt års mellanrum och då antas ca 24 studerande. Efter att ha studerat i ett och ett halvt år, påbörjar de studerande sin arbetspraktik som yngre konstaplar vid olika polisinställningar i Finland. För att bli antagen till Polisyркeshögskolan ska man genomföra inträdesprov som består av fysiska tester, ett skriftligt test och en lämplighetsbedömning. Polisyркeshögskolan är den enda läroanstalt i landet som har en lagstadgad uppgift att ordna polisutbildning. Studerande vid den svenskspråkiga polisutbildningen kommer huvudsakligen från Österbotten, Åland, Västra Nyland, Östra Nyland och Helsingfors. På Polisyркeshögskolan är undervisnings- och examensspråken finska och svenska och utbildningen ordnas på båda språken. (Polisyркeshögskolan, 2022.)

Polisyркeshögskolans uppgift är att ge högskoleundervisning för yrkesinriktade expertuppgifter och ledningsuppgifter samt stödja individens yrkesutveckling och främja livslångt lärande.

Polisyркeshögskolan ska även bedriva forsknings- och utvecklingsarbete som betjänar planeringen och utvecklingen av polisverksamheten och den inre säkerheten samt undervisningen vid Polisyркeshögskolan. Polisyркeshögskolan hör till Inrikesministeriets ansvarsområden och lyder under Polisstyrelsen. (Lag om Polisyркeshögskolan. 1164/2013, kap. 1, 1-2 §.) Enligt Statsrådets förordning om Polisyркeshögskolan (282/2014) ska studerande som avlägger studier som leder till yrkeshögskoleexamen ha tillräckliga kommunikativa färdigheter och språkkunskaper. De studerande ska ha sådana kunskaper i finska och svenska som krävs av offentligt anställda inom ett tvåspråkigt tjänsteområde och sådana skriftliga och muntliga kunskaper i ett eller två främmande språk som behövs för yrkesutövningen och utvecklingen i yrket (Statsrådets förordning om Polisyркeshögskolan 282/2014, kap. 1, 7 §).

Polisyркeshögskolans svenskspråkiga utbildningsenhet består av sju tjänster, både tidsbundna och ordinarie. Dessa tjänsteinnehavare sköter om både undervisning och förvaltningsmässiga uppgifter samt ansvarar för Polisyркeshögskolans nordiska samarbete, rekrytering till den svenskspråkiga utbildningen och urvalsproven för sökande till den svenskspråkiga utbildningen. Det gör att man på den svenskspråkiga utbildningen förlitar sig mycket på utomstående föreläsare som reser från exempelvis Österbotten, Helsingfors, Åland och Nyland till Tammerfors. I jämförelse har den finskspråkiga utbildningen över 100 personer som sköter endast undervisningen. Där sköts även förvaltningen och undervisningen separat. (Svenska Finlands Folkting, 2021.)

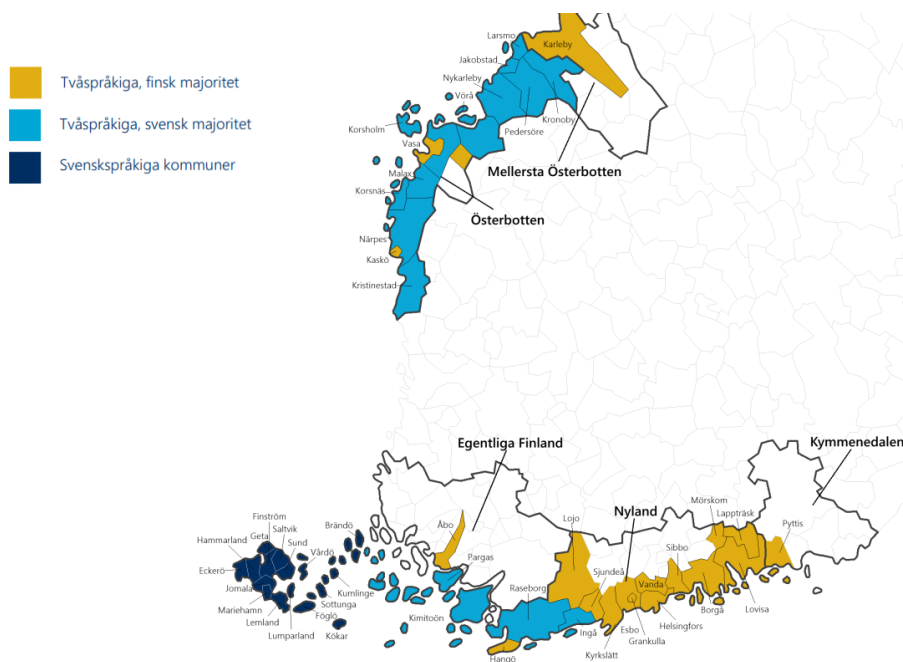
Till nästa utbildningsstart ordnas ett till ansökningstillfälle till den svenskspråkiga polisutbildningen så att det är två ansökningstillfällen per ett och ett halvt år i stället för ett. På så vis ska det bli mer likt den finskspråkiga utbildningen som erbjuder nya utbildningsstarter fyra gånger per år. Det ändrar inte antalet studieplatser utan det är fortfarande 24 studerande som antas till utbildningen, men det ökar möjligheterna för de som vill söka in till den svenskspråkiga utbildningen. Genom att ändra ansökningstiderna blir förutsättningarna för att antas till utbildningen bättre. Syftet med en till ansökningsperiod är huvudsakligen att se till att antalet studieplatser fylls, men också att ge sökande en chans till så att de inte behöver vänta ett och ett halvt år till nästa ansökningsperiod. (Teir-Siltanen, 2022.)

2.2 Språklagen

I Språklagen står det, liksom i grundlagen, att Finlands nationalspråk är finska och svenska. Språklagen tillämpas hos domstolar och andra statliga myndigheter, välfärdsområdenas och väldfärdssammanslutningarnas myndigheter, kommunala myndigheter, självständiga offentligt rättsliga

inrättningar, riksdagens ämbetsverk och republikens kansli. Syftet med Språklagen är att trygga rätten för var och en att använda antingen finska eller svenska hos domstolar och andra myndigheter. Språklagen finns även till för att garantera var och ens rätt till rättvis rättegång och god förvaltning, oberoende av språket samt att individens språkliga rättigheter förverkligas utan att han eller hon behöver be om det. (Språklag 423/2003, kap. 1, 1–3 §.)

I Språklagen omnämns enspråkiga och tvåspråkiga kommuner. Statsrådet bestämmer på basis av statistik om en kommun är enspråkig eller tvåspråkig. Statsrådet bestämmer även vilket majoritetsspråket är i tvåspråkiga kommuner samt vilka kommuner som är enspråkigt svenska eller finska. Om en kommun har både svenskspråkiga och finskspråkiga invånare och minoriteten är minst åtta procent eller 3000 invånare, är kommunen tvåspråkig. Kommunfullmäktige kan också begära att statsrådet förordar att kommunen ska vara tvåspråkig när den egentligen är enspråkig. I Språklagen omnämns förutom en- och tvåspråkiga kommuner, en- och tvåspråkiga myndigheter. En enspråkig myndighet är en myndighet vars ämbetsdistrikt omfattas av enbart kommuner med samma språk. I figur 1 ses en karta på de svenskspråkiga och tvåspråkiga kommunerna i Finland. En tvåspråkig myndighet är en myndighet vars ämbetsdistrikt omfattas av kommuner med olika språk eller minst en tvåspråkig kommun. (Språklag 423/2003, kap. 1, 5-6 §.)

Figur 1: Karta över de svenskspråkiga och tvåspråkiga kommunerna i Finland (Kommunförbundet, 2017).

Hos tvåspråkiga myndigheter används parternas språk vid förvaltningsärenden. Om parterna har olika språk eller om man inte vet vilka parterna är, ska myndigheten bestämma vilket språk som ska användas. I förvaltningstvistemål i vilka parterna är en myndighet och en enskild person, ska den enskilda personens språk användas. I de fall alla parter är myndigheter, ska den anhängiggörande

myndighetens språk användas, om det inte med beaktande av motpartens rätt och fördel är motiverat att använda dennas språk. Om det inte går att bestämma vilket språk som ska användas med beaktande av parternas rätt och fördel, ska majoritetsspråket i myndighetens ämbetsdistrikt användas. Tvåspråkiga myndigheter ska när de tar kontakt med individer använda individens eget språk, om myndigheten vet vilket det är eller utan oskäligt besvär kan få reda på det. Ifall myndigheten inte vet vilket språk individen använder, ska den använda både finska och svenska. (Språklag 423/2003, kap. 1, 5–6 §, kap. 2, 10 §.)

I brottmål i tvåspråkiga domstolar används svarandens språk som handläggningsspråk. Om det finns flera svarande och dessa har olika språk eller om svarandes språk varken är finska eller svenska, bestämmer domstolen vilket handläggningsspråk som ska användas. Vid detta val ska domstolen beakta parternas rätt och fördel och om det inte går att välja språk ska majoritetsspråket användas. I enspråkiga domstolar används språket i domstolens ämbetsdistrikt som handläggningsspråk om inte domstolen beslutar om att det andra språket ska användas. I de fall myndighetens språk eller handläggningsspråk är annat än det som någon enligt lag har rätt att använda, ska myndigheten ordna avgiftsfri tolkning. Vid överklagande till hovrätten och Högsta domstolen används det handläggningsspråk som använts i lägre instans, om inte domstolen med beaktande av parternas rätt och fördel bestämmer något annat. (Språklag 423/2003, kap. 3, 12 §, 14 §.)

Domar, beslut och handlingar som myndigheter utfärdar ska skrivas på handläggningsspråket som användes vid myndighetsförfarandet. Domar och beslut ska endast ges på ett språk, medan handlingar som har att göra med beredningen och behandlingen av saken kan skrivas delvis på finska och delvis på svenska. Meddelanden, kallelser och brev som skickas till någon som ska bli underrättad om ett ärende ska från en tvåspråkig myndighet skickas på mottagarens språk om myndigheten vet vilket det är eller enkelt kan ta reda på det. I annat fall används både finska och svenska. Om en stämningsansökan, en dom, ett beslut, ett protokoll eller någon annan handling har skrivits på ett annat språk än någon av parternas språk, ska myndigheten som skrivit denna handling på begäran avgiftsfritt översätta handlingen till den del den gäller partens rätt, fördel eller skyldighet. När man i Språklagen omnämner översättningar så menar man en översättning som gjorts av en myndighet eller en auktoriserad translator. (Språklag 423/2003, kap. 4, 19–21 §.)

Statliga myndigheters arbetsspråk är majoritetsspråket i ämbetsdistriktet, om det inte är mer ändamålsenligt att använda det andra nationalspråket eller båda språken. Av särskilda skäl kan statliga myndigheter använda ett främmande språk som arbetsspråk. I skriftväxling mellan statliga myndigheter ska det i regel användas finska. Om den mottagande eller avsändande myndigheten är enspråkigt svensk eller om det av någon annan orsak är mer ändamålsenligt, kan svenska eller något annat språk användas. När statliga myndigheter skickar skrivelser till enspråkiga kommuner,

enspråkiga välfärdsområden, universitet, yrkeshögskolor eller andra läroanstalter ska de använda mottagarens språk. När de skickar skrivelser till tvåspråkiga kommuner eller tvåspråkiga välfärdsområden ska de använda båda språken. (Språklag 423/2003, kap. 6, 26–27 §.)

I Finland stiftas och publiceras lagar, förordningar och rättsnormer på både finska och svenska. Lagförslag och betänkanden publiceras på finska, men ska innehålla ett sammandrag samt den föreslagna lagtexten på svenska. Om lagförslaget eller betänkandet har stor betydelse för den svenskspråkiga befolkningen, om det enbart gäller på Åland eller om det har särskilt stor betydelse för Åland, ska det publiceras i sin helhet på svenska. Om lagförslaget eller betänkandet främst har betydelse för den svenskspråkiga befolkningen eller för Åland kan det publiceras på svenska, men innehålla ett sammandrag och den föreslagna lagtexten på finska. (Språklag 423/2003, kap. 7, 30–31 §.)

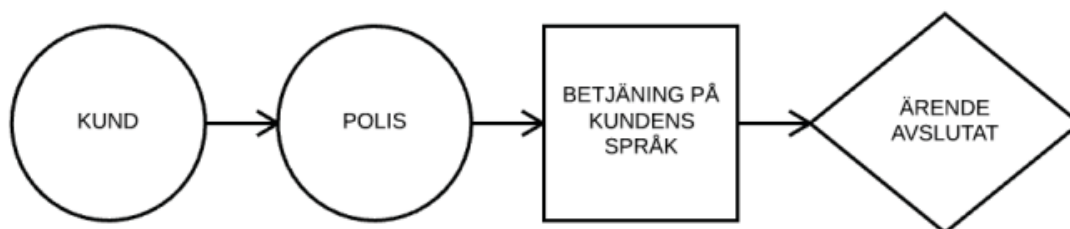
Information, meddelanden, kungörelser och anslag från myndigheter till allmänheten i tvåspråkiga kommuner ska ges på både finska och svenska. Information som är väsentlig för individers liv, hälsa och säkerhet samt för egendom och miljö ska ges på både finska och svenska i hela landet. (Språklag 423/2003, kap. 7, 32 §.)

Enligt Språklagen och grundlagen ska den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens kulturella och samhällsliga behov tillgodoses med lika grunder. Befolkningen i Finland ska ha möjlighet att erhålla tjänster på det egna språket enligt lika grunder och när förvaltningen organiseras ska den indelas så att detta möjliggörs. Myndigheterna ska främja användningen av båda nationalspråken och ska, när omständigheterna kräver det, vidta särskilda åtgärder för att tillgodose kulturella och samhällsliga behov som gäller båda nationalspråken. (Språklag 423/2003, kap. 8, 35–36 §.)

Myndigheterna har också en skyldighet att självmant övervaka att Språklagen följs. De ska se till att individens språkliga rättigheter förverkligas i praktiken. En tvåspråkig myndighet ska betjäna allmänheten på både finska och svenska och ska i sin service och verksamhet utåt visa att den använder båda språken. Justitieministeriet ansvarar för övervakningen och ska vid behov vidta åtgärder och ta initiativ för att rätta till brister. (Språklag 423/2003, kap. 5, 23 §.)

Polisycket handlar om kommunikation och det är viktigt att parterna förstår varandra, inte bara öga mot öga i polisens fältarbete, utan även inom tillståndsförvaltningen, utredningen och alla andra delar av polisens verksamhet. Språket är polisens viktigaste verktyg. Polisen upprätthåller allmän ordning och säkerhet genom råd, uppmaningar och befallningar. Många situationer kan lugnas ner genom samtal. Det är när kommunikationen misslyckas som polisens måste använda sig av kraftåtgärder

(Jansén, 2017). Kommunikationen har även en viktig roll vid exempelvis delgivning av dödsbud. Vid delgivning av dödsbud är ordvalet viktigt. Budskapet ska framföras tydligt och det ska inte förekomma oklarheter i att personen verkligen dött (Lind, 2020, s. 11). För att kommunikationen med invånarna ska fungera måste polisen följa Språklagen. I Finland finns det fem tvåspråkiga polisinsrättningar, Österbotten polisinsrättning, Sydvästra Finlands polisinsrättning, Helsingfors polisinsrättning, Västra Nylands polisinsrättning och Östra Nylands polisinsrättning (Polisen, 2022). Ålands polismyndighet är enspråkigt svensk. De tvåspråkiga Polisinsrättningarna måste kunna ge service på svenska och måste självmant visa utåt att de kan ge service på svenska. Poliserna får inte föreslå att byta språk i kontakt med sina kunder och måste se till att de språkliga rättigheterna förverkligas också i praktiken. Svenskspråkiga och finskspråkiga ska vara lika inför lagen och inför polisen. En svenskspråkig får inte lättare drabbas av polisens maktutövning än en finskspråkig, bara för att polisen inte kan lugna ner situationen på svenska (Jansén, 2017). I figur 2 ses en figur över polisens kundbetjäningprocess ur ett språkligt perspektiv.

Figur 2: Kundbetjäningprocessen ur ett språkligt perspektiv (Heittola, 2017, s. 6).

2.3 Förundersökningslagen

I Förundersökningslagen stadgas det även om språkliga rättigheter. I fråga om språkliga rättigheter och polisen är det störst fokus på hur det är att kommunicera med poliser som arbetar på fältet och hur poliserna kommunicerar med allmänheten. I förundersökningar är det också viktigt att man kan kommunicera med polisen på sitt eget språk vid till exempel förhör.

I tvåspråkiga förundersökningsmyndigheter används vid förundersökning den misstänktes språk, finska eller svenska. Om det finns flera misstänkta och de har olika språk eller om den misstänktes språk varken är finska eller svenska ska förundersökningsmyndigheten bestämma vilket språk som ska användas med beaktande av parternas rätt och fördel. Om det inte går att bestämma språken på den grunden, ska majoritetsspråket användas. Vid enspråkiga förundersökningsmyndigheter används språket vid myndighetens ämbetsdistrikt om myndigheten inte bestämmer att det andra språket ska användas. (Förundersökningslag 805/2011 kap 4, 12 §.)

Handlingar eller delar av handlingar som ingår i förundersökningsmaterial och är väsentliga ska inom skälig tid skriftligt översättas för en misstänkt om översättningen behövs för att bevaka den misstänktes rättigheter. Målsägande har rätt att på begäran inom skälig tid få skriftlig översättning av sådana handlingar eller delar av handlingar som behövs för att bevaka målsägandes rättigheter. Målsägande har även rätt att få skriftlig översättning av beslut om att förundersökning inte görs, läggs ner eller avslutas. Om inte partens rättsskydd kräver att handlingarna översätts skriftligt, så får de eller ett sammandrag av dem översättas muntligt. Översättningarna görs på statens bekostnad om inte förundersökningsmyndigheten översätter själv. I förundersökningsärenden får man anlita översättare som anses lämpliga och som har den skicklighet som krävs för uppdraget. (Förundersökningslag 805/2011 kap 4, 13–14 §.)

2.4 Språkklimatet i Finland

För att säkerställa att det även i framtiden ska finnas två levande nationalspråk i Finland har regeringen upprättat en nationalspråkstrategi. Nationalspråkstrategin är regeringens språkpolitiska viljeyttring och är ett svar på Institutet för de inhemska språkens oro för nationalspråkens ställning i en föränderlig språkmiljö. Nationalspråkstrategins mål är att trygga allas rätt att få service på nationalspråken och förbättra språkklimatet. För svenskans del är målet att trygga tillgången till svenskspråkig service och se till att servicen fungerar samt stärka språkgemenskapens livskraft. För finskans del är målet att förhindra att språkets användningsområde blir mer begränsat. (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021.)

När nationalspråkstrategin utformades fanns det några centrala återkommande teman som kom upp i alla skeden av beredningen. Dessa teman ansågs vara viktiga helheter att beakta i nationalspråkstrategin. Bland dem fanns:

- Tillgång till service på det egna språket, i synnerhet, men inte uteslutande, i fråga om social- och hälsovårdstjänster.
- Utbildningens centrala betydelse för nationalspråkens ställning på alla utbildningsnivåer, de olika utbildningsnivåernas egna prioriteringar.
- Vikten av språkklimatet och uppmuntran till språkanvändning och möten i en levande tvåspråkighet. Ökat samarbete och de båda nationalspråkens möten i vardagen. Också attitydförändringen är viktig. För att rätten att använda sitt eget modersmål ska realiseras, förutsätts en positiv inställning till att var och en använder sitt eget språk
- Att ta mod till sig och använda det för en själv mera främmande nationalspråket: språkkunskapen behöver inte vara fullkomlig för att man ska kunna använda språket och göra sig förstådd. Till tillgängligt språkbruk hör också ett begripligt uttrycksätt, vid behov lätt språk.

(Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021.)

Nationalspråkstrategin tar upp utmaningar för det finska och svenska språket. Utmaningarna för svenskan i Finland gäller det svenska språkets livskraft, samhälleliga ställning och de språkliga rättigheterna för de som har svenska som modersmål i Finland. Den största av utmaningarna för det svenska språket är att språkets ställning i praktiken är hotad. Lagstiftningen innehåller formella bestämmelser om tryggheten av de språkliga rättigheterna, men utmaningen ligger i bristen av den praktiska tillämpningen av språklagstiftningen. Den bristfälliga tillämpningen påverkar svenskspråkiga och finskspråkiga på olika sätt. De finskspråkiga kan generellt sett lita på att deras språkliga rättigheter tillgodoses och att de får den service som de har rätt till. De svenskspråkiga kan inte i lika stor utsträckning lita på att deras språkliga rättigheter tillgodoses och har inte samma möjlighet som finskspråkiga att använda sitt eget språk i kontakt med myndigheter. (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021.)

I Finska språknämndens ställningstagande konstateras att det svenska språkets ställning i det finländska samhället är obetydlig och kringkärs regelbundet. Utmaningarna för de som använder svenska i Finland är att de språkliga rättigheterna förverkligas varierande på olika områden och att de miljöer där det är naturligt att tala svenska minskar. Det leder till att svenskspråkiga försätts i en ojämlik relation till varandra och till finskspråkiga. I och med att de svenskspråkiga ofta är en minoritetsgrupp inom myndigheternas tjänsteområden, står de i en ofördelaktig position gällande tillgodoseende av språkliga rättigheter och tillgång till tjänster. Det innebär att svenskspråkiga har svårt att få service på sitt eget språk. (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021.)

En annan stor utmaning är att svenskan håller på att försvinna inom förvaltningen. År 2017 hade 95,2 procent av statens tjänsteinnehavare finska som modersmål och endast 3,8 procent svenska som modersmål, när den svenskspråkiga befolkningen utgjorde 5,3 procent av Finlands befolkning. Att svenskan försvinner inom förvaltningen beror delvis på de förvaltningsreformer som lett till att majoritetsspråket vid alla statliga myndigheter är finska. Minskad användning av och försämrade kunskaper i svenskan inom förvaltningen leder till att myndigheterna ger sämre service åt de svenskspråkiga (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021). I och med att polisens förvaltningsstruktur förnyades och antalet polisinsättningar minskade från 24 till 11 och enspråkigt finska polisinsättningar slogs ihop med tvåspråkiga, ställs det även högre språkkrav på poliser som vill byta tjänst inom sin insättning (Jansén, 2017).

Det är vanligt att enskilda personer ger upp sina språkliga rättigheter om de upplever att en myndighet inte vill ge service på deras eget språk. Att avstå från sina språkliga rättigheter är problematiskt och kan ha som följd att kontakterna med myndigheterna försvåras och att en person på grund av bristande språkkunskaper får felaktig information eller att myndighetens beslut grundar

sig på oriktigt fakta. Myndigheten ska betjäna en person utifrån personens eget språkval och får inte be personen att byta språk. Service på eget språk betyder att myndigheten använder personens språk, svenska eller finska och att båda språken syns i myndighetens verksamhet. Finsk- och svenskspråkiga ska behandlas lika när det erbjuds service (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021). Enligt Språkbarometern (2021) fungerar statens svenskspråkiga service bättre i de tvåspråkiga kommuner där majoritetsspråket är svenska, än i tvåspråkiga kommuner där svenska är minoritetsspråk. De svenskspråkiga i kommuner där majoritetsspråket är svenska är mest missnöjda med den svenskspråkiga servicen inom den offentliga förvaltningen, såsom Nödcentralen, polisen, posten och VR (Lindell, 2021).

Säkerhetsmyndigheterna har en viktig roll när olyckor, störningar eller brott inträffar. Säkerhetsmyndigheterna finns till för att trygga att medborgarna kan lita på att få hjälp i nödsituationer. I nödsituationer ska medborgarna kunna nå Nödcentralen och få hjälp på båda nationalspråken och därför ska säkerhetsmyndigheternas tjänster organiseras så att människor i landet tryggas hjälp på lika grunder. I nödsituationer är det ofta fråga om liv, hälsa eller personlig säkerhet där en person befinner sig i en sårbar ställning och måste kunna få kontakt med säkerhetsmyndigheterna på sitt eget språk. I regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering står det att utbildning och personalrekrytering ska säkerställa att säkerhetsmyndigheterna har faktisk beredskap att betjäna allmänheten på både finska och svenska, i synnerhet polisen och nödcentralverksamheten (Inrikesministeriet, 2021).

Enligt Språkbarometern (2021) upplever finsk- och svenskspråkiga stora skillnader i säkerhetsmyndigheternas service på det egna språket. Det är främst de som lever som svenskspråkig minoritet i kommunen som ger ett dåligt betyg åt Nödcentralen och polisens service. Problemet är bristen på svenskspråkig service och en negativ inställning till att ge svensk service. Kommunikationen med polisen är det som fungerar sämst. De svenskspråkiga upplever att de trots begäran inte får tala svenska med polisen och att polisen har en dålig attityd mot svenskspråkiga och att det leder till en känsla av sårbarhet och otrygghet (Lindell, 2021). Dock har det vidtagits åtgärder för att säkerställa tillgången till service på båda språken. År 2019 togs ett nytt nödcentraldatasystem i bruk och det gör det möjligt att dra nytta av de samlade språkkunskaperna hos alla svenskspråkiga nödcentraloperatörer som arbetar under ett skift. Detta har lett till förbättrad svenskspråkig service hos Nödcentralverket (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021). Hos polisen har man också vidtagit åtgärder för att förbättra svenskspråkig service. Till exempel har polisens webbtjänster genomförts på båda nationalspråken och man har tagit i bruk en rådgivningstjänst som ger råd på båda nationalspråken (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021).

Attityder om språk är något som även tas upp i Nationalspråkstrategin. Huruvida en person vågar använda sitt eget språk i kontakt med myndigheter kan ha en viktig roll för tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna. Myndigheter ska på eget initiativ visa att de betjänar på både finska och svenska och att de känner till de språkliga rättigheterna. De ska också planera kundsituationerna så att minoritetsspråktalarnas perspektiv beaktas. Om detta inte görs kan personen i kontakt med myndigheten känna sig osäker på sina rättigheter. Att tjänstemän talar eller åtminstone försöker tala kundens språk, även om tjänstemannen inte talar språket flytande, kan ha positiva effekter och främja ett bättre språkklimat. Här har inte endast tjänstemannen ett ansvar att försöka, utan kunden har också ett ansvar. Ofta byter svenskspråkiga lätt till finska i stället för att acceptera att få service på ett språk som inte är felfritt och ger på så sätt inte tjänstemannen en chans att få träna på sin svenska. (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021.)

På högskolorna i Finland ska det gå att studera och forska på båda nationalspråken. Högskolorna ska garantera att det finns ett tillräckligt antal sakkunniga och yrkespersoner som behärskar båda nationalspråken i de mest centrala uppgifterna i samhället (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021). Detta gäller även polisyrket och Polisyrkeshögskolan. Att poliser kan behärska yrkesterminologin inom sitt yrke är viktigt för att kunna tillgodose medborgarnas rättigheter. Den svenskspråkiga polisutbildningen har därför en viktig roll som förmedlare av korrekt terminologi som används av poliser på svenska. Det gäller både de svenskspråkiga studerandena och de finskspråkiga studerandena.

Möjligheten att studera på sitt eget språk är viktig. Om den svenskspråkiga polisutbildningen inte fanns och svenskspråkiga skulle tvingas studera på den finskspråkiga utbildningen, skulle polisens språkliga resurs minska. För studerande med svenska som modersmål skulle tröskeln eventuellt vara högre att söka in till Polisyrkeshögskolan även om språkfärdigheterna fanns. För vissa skulle det vara en omöjlighet att bli polis eftersom de språkliga färdigheterna inte finns. (Geisor-Goman, Nylund, Ramstedt, & Thörnroos, 2021.)

2.5 Åland

En viktig uppgift som Polisyrkeshögskolan har är att utbilda blivande åländska poliser. Åland, som är en del av Finland, är enspråkigt svenskt. Enligt Ålandsöverenskommelsen mellan Finland och Sverige den 24 juni 1921 måste Finland garantera Ålands befolkning bevarandet av deras svenska språk, kultur och lokala sedvanor. Ålands språkliga rättigheter styrs inte av Språklagen utan av Självstyrelselagen för Åland. Ämbetsspråket i den åländska stats-, landskaps- och kommunalförvaltningen är svenska. Dock har finska medborgare rätt att i egen sak inför domstol och andra statsmyndigheter i landskapet använda finska. Vid skriftlig kontakt mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter i landskapet ska svenska användas. Detta gäller

även skrivelser och handlingar som utbyts mellan tidigare nämnda myndigheter och Ålandsdelegationen och statsrådet, de centrala statsmyndigheterna samt de överdomstolar och andra statsmyndigheter vilkas ämbetsdistrikt innefattar landskapet eller en del av landskapet. Gällande information och föreskrifter som ska gälla på Åland har statsrådet en skyldighet att se till att denna information och dessa föreskrifter finns tillgängliga på svenska. Staten ska även ordna utbildning på svenska för sina anställda i landskapet. Undervisningsspråket på Åland är svenska. (Självstyrelselag 1991:71 36–43 §.)

I och med det rättsliga skyddet Åland har för sin enspråkighet, har Finland en skyldighet att tillgodose den åländska svenskspråkiga befolkningens behov, också i praktiken. Myndigheterna i Finland måste använda svenska i sin kontakt med de åländska myndigheterna och det innebär att tjänsteinnehavarna vid de statliga myndigheterna måste ha tillräckliga kunskaper i svenska (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021). Detta innebär att Polisyrkeshögskolan har en lagstadgad skyldighet att utbilda åländska poliser. Ålänningar har inte möjlighet att utbilda sig till polis någon annanstans. Till exempel i Sverige, som skulle vara det närmsta alternativet, måste man vara svensk medborgare för att få utbilda sig till polis (Sveriges Polismyndighet, 2022).

3 METOD

I detta kapitel redogör jag för mitt metodval i undersökningen. Jag beskriver insamlingen av materialet till undersökningen och hur materialet har bearbetats samt hur valet av informanter har gått till. Till sist tar jag upp validitet, reliabilitet och forskningsetik.

3.1 Metodologiska utgångspunkter

Jag har valt att använda mig av en kvalitativ undersökningsmetod för att undersöka hur mina informanter tolkar den svenskspråkiga polisutbildningens ställning och betydelse i Finland. För att avgöra om en undersökning är kvalitativ eller kvantitativ bör man se på undersökningens syfte och problemformulering. En kvalitativ undersökningsmetod lämpar sig bättre för att skapa klarhet i ett begrepp eller ett fenomen och för att få fram hur människor tolkar och förstår en situation (Jacobsen, 2006, s. 142). I kvalitativa undersökningsmetoder används oftast ett färre antal respondenter och ett större antal variabler med avsikt att skapa en större, mer övergripande bild av ett problem (Jacobsen, 2006, s. 196).

En kvalitativ undersökning har tre steg. Det första steget är informationsinsamling. Efter informationsinsamlingen ska det insamlade materialet bearbetas och analyseras. I det tredje steget tolkas det bearbetade och analyserade materialet. Stegen behöver dock nödvändigtvis inte ske i en

viss ordning där forskaren först samlar in data och sedan analyserar den, utan insamlingen och analyseringen kan även ske samtidigt. (Trost, 2011, s. 147.)

3.2 Hermeneutik

Jag har valt att använda mig av en *hermeneutisk forskningsansats*. Jag har som syfte att presentera olika tolkningar om det jag undersöker och inte att nå fram till en teori. Därför lämpar sig en hermeneutisk forskningsansats. Hermeneutik förknippas med kvalitativ forskning. En hermeneutisk forskningsansats innebär att man försöker förstå ett fenomen snarare än att förklara det eller bekräfta en hypotes. Hermeneutiken är en tolkningslära där man vill komma åt föreställningar genom att studera, tolka och försöka förstå dem. En hermeneutisk forskare närmar sig sitt forskningsobjekt utifrån sin egen förförståelse. Förförståelse innebär de tankar, känslor och den kunskap forskaren har och ses som en tillgång för att tolka och förstå forskningsobjektet. En hermeneutiker försöker att se helheten i forskningsproblemet och ställer helheten i relation till delarna och pendlar sedan mellan helhet och delarna för att få en så fullständig förståelse som möjligt. En hermeneutiker kan även pendla mellan intervjuarens synvinkel och den intervjuades synvinkel och ställa de olika förståelserna i relation till varandra för att få bättre förståelse. Avsikten med hermeneutik är inte att nå fram till en teori, utan snarare att poängtera det unika i varje tolkning och att presentera olika tolkningar. Forskaren är fri att argumentera för vilken tolkning som är den bästa. (Patel & Davidson, 2019, ss. 32–34.)

3.3 Fenomenografi

Jag har använt mig av ett *fenomenografiskt förhållningssätt* för att förstå mina informanternas uppfattningar om den svenskspråkiga polisutbildningen och dess betydelse och ställning. Fenomenografi är ett vetenskapligt förhållningssätt som hör till de empirinära ansatserna. I fenomenografin studerar man uppfattningar. Syftet är att studera hur fenomen i omvärlden uppfattas av människor. I fenomenografin arbetar forskaren med öppna, kvalitativa intervjuer där den intervjuade får beskriva sin uppfattning av ett fenomen med sina egna ord. Efter detta transkriberas intervjun och sedan sker den fenomenografiska analysen i fyra steg. I steg ett bekantar sig forskaren med data och etablerar ett helhetsintryck. I steg två uppmärksammar forskaren likheter och skillnader i intervjuerna. I steg tre kategoriserar forskaren uppfattningar i beskrivningskategorier och i steg fyra studerar forskaren den underliggande strukturen i kategorisystemet. Processen är induktiv, vilket innebär att forskaren läser och sorterar materialet tills mönster blir tydliga. (Patel & Davidson, 2019, ss. 37–38.)

3.4 Informationsinsamling

Jag har valt att göra min informationsinsamling med hjälp av intervjuer. Kvalitativa intervjuer utmärks av låg grad av standardisering och brukar vara mindre strukturerade än kvantitativa intervjuer. Standard innebär avsaknad av variation, att allt är lika för alla. I en intervju med låg grad av standardisering anpassar sig forskaren efter den intervjuade. Forskaren tar frågorna i den ordning de passar och följdfrågor formuleras beroende på de tidigare svaren. Med andra ord styr den intervjuade frågornas ordningsföljd. Med hög grad av standardisering menas att frågorna ställs på samma sätt, i samma tonfall, exakts som de är formulerade och i samma ordning till alla man intervjuar. (Trost, 2011, s. 39.)

Struktur handlar om både själva intervjuens form och om vilken grad av strukturering man eftersträvar med sina frågor. Det finns två typer av kvalitativa intervjuer vad gäller struktur, ostrukturerade och semistrukturerade. De ostrukturerade intervjuerna liknar mer ett vanligt samtal där forskaren ställer följdfrågor beroende på den intervjuades svar. Vid dessa intervjuer använder sig forskaren endast av lösa minnesanteckningar. Vid semistrukturerade intervjuer har den intervjuade lika stor möjlighet att svara fritt på frågorna som ställs, men forskaren har en frågelist och specifika teman som ska behandlas i intervjun. Forskaren får också ställa frågor som inte är uttänkta på förhand. Forskaren bör fundera på vilken grad av strukturering hon eller han vill ha. Låg grad av strukturering innebär att frågorna ska tolkas olika beroende på den intervjuade, medan hög grad av strukturering innebär att frågorna ska tolkas på samma sätt oberoende av vem som intervjuas. (Bryman, 2008, ss. 414–416.)

Intervjuerna i min undersökning är semistrukturerade och jag har använt därför mig av en låg grad av strukturering. Jag eftersträvade diskussion och att intervjuerna skulle bli mer som samtal än intervjuer och därför har jag använt mig av en låg grad av standardisering. Intervjuerna gjordes via Microsoft Teams. Fördelen med att göra dem via Microsoft Teams var att det var lättare att planera in intervjuerna. Eftersom informanterna var utspridda i hela Finland underlättade det även med att inte behöva resa till de olika platserna. Nackdelarna med att hålla intervjuerna via videoplattform var att jag inte kunde få samma personliga kontakt med informanterna som jag skulle ha fått om intervjuerna skett i person. Intervjuerna hade möjligen blivit mer flytande om de skett i person, att det hade blivit mer som en naturlig konversation än en intervju.

Informanterna fick frågeformuläret på förhand för att kunna förbereda sig inför intervjuerna och frågorna ställdes sedan i den ordning de var skrivna på frågeformuläret men vissa ämnen behandlades också i samband med andra intervjufrågor. Jag ställde även följdfrågor som inte var planerade på förhand, men som kom upp vid intervjuerna. Frågeformuläret finns för påseende i bilaga 1.

3.5 Val av informanter

I kvalitativa studier vill forskaren få variation i urvalet av intervjupersoner men ändå hålla sig inom en viss ram. Forskaren strävar efter att det ska finnas en viss variation, men en avsaknad av uppfattningar som är extrema eller avvikande från de övriga (Trost, 2011). I kvalitativa intervjuer kan man inte intervjuas särskilt många personer. Kvalitativa intervjuer är tidskrävande och det material som samlas in är så informationsrikt att det inte går att analysera på ett rimligt sätt om man hade intervjuat väldigt många personer. I kvalitativa undersökningar bör därför inte fler än 20 personer intervjuas. Med ett så lågt antal personer är det inte möjligt att få ett representativt urval. Kvalitativa metoder har dock inte som mål att representera, utan snarare är avsikten att klargöra fenomen (Jacobsen, 2006, s. 196). För att hitta rätt personer att intervjuas kan forskaren använda sig av målinriktat urval. Det innebär att forskaren väljer ut personer med erfarenhet av det aktuella fenomenet. På så sätt blir det möjligt att nå ut till en population som stämmer överens med undersökningens frågeställning (Bryman, 2008, s. 434).

Eftersom undersökningens syfte är att ta reda på vilken ställning och betydelse den svenskspråkiga polisutbildningens har i Finland har informanterna valts på basis av deras erfarenhet att arbeta på svenska i Finland och för det svenska i Finland. Jag har valt informanter som har någon form av kunskap om, eller koppling till, den svenskspråkiga polisutbildningen. Jag har valt att intervjuas personer från olika delar av Finland för att få en bättre helhetsbild. Totalt har jag använt mig av tre informanter i undersökningen: en från Åland, en från Helsingfors och en från Vasa. En av informanterna kom jag i kontakt med, med hjälp av Polisyreshögskolans överkommisarie Kjell Nylund. De andra två hittade jag när jag sökte material till undersökningen. En person hade nyligen varit med i media där hen uttalade sig om svenskspråkig utbildning för sjöbevakare, räddningspersonal och polis och en informant fick jag kontakt med när jag skickade en öppen e-post till Svenska Folktinget och frågade om de visste någon som kunde tänkas vara lämplig och villig att ställa upp i min undersökning. Informanterna informerades om sin rätt att vara anonyma i undersökningen, i enlighet med de forskningsetiska aspekterna. Informanterna gav sitt samtycke till att medverka i undersökningen under eget namn, men ifall de skulle ändra sig i framtiden har jag valt att hålla dem anonyma ändå.

Informant 1 arbetar som riksdagsledamot, är medlem av förvaltningsutskottet och medlem i svenska riksdagsgruppen. Informant 2 är politiskt aktiv i Svenska Folkpartiet i Vasa och arbetar som områdeschef för en ideell organisation. Informant 3 arbetar på Svenska Finlands Folkting i Helsingfors och arbetar huvudsakligen med ärenden som gäller förvaltning. Informanterna är med sina erfarenheter att arbeta både på svenska och för det svenska i Finland väsentliga för min undersökning. Jag planerade från början att använda poliser som informanter, men beslutade mig i stället för att inte göra det. Poliser hade möjligen främst fokuserat på varför den svenskspråkiga

utbildningen är bra för just polisen, medan mina informanter bättre kunde svara på varför utbildningen är bra för hela samhället. Informanterna i min undersökning har med sina bakgrunder som folkvalda politiker och sakkunniga bidragit till att göra min undersökning mer pålitlig.

3.6 Bearbetning av det insamlade materialet

När intervjuer är utförda påbörjar forskaren sin innehållsanalys. I en innehållsanalys bearbetas, analyseras och tolkas det insamlade materialet. Forskaren analyserar sina intervjuer genom att läsa igenom det han eller hon skrivit och genom att fundera på vad som sågs och hördes under intervjun (Trost, 2011, s. 147). Analysen kan även ske under intervjuens gång. Trost (2011) menar att datainsamlingen, analysen och tolkningen inte behöver komma i en särskild ordning, utan de griper in i varandra. Tolkning innebär att forskaren tolkar sitt material med den information han har till sitt förfogande. Forskaren ska visa att det intressanta är intressant. Tolkningar sker per automatik då intervjuerna och analysen sker. Analysarbetet kan göras under intervjun, men man kan också vänta med analysen tills all data är insamlad och intervjuerna är avslutade. Trost (2011) anser att forskaren ska anteckna goda idéer för analysarbetet när de dyker upp, oavsett när de gör det. Forskaren ska inte göra allt analysarbete under intervjun. Forskaren behöver avstånd från intervjun för att kunna analysera den helt. Bearbetningen av materialet sker ofta utan att forskaren själv märker det. I och med att forskaren gör sina intervjuer själv så kan han eller hon sitt material. Då funderar forskaren ofta på materialet när han eller hon gör andra saker och idéer dyker upp. Det forskaren bör tänka på vid analys och tolkning är att inte försöka läsa mellan raderna och att inte övertolka sitt material. Om något den intervjuade säger verkar ologiskt, ska forskaren, i stället för att bedöma det som ologiskt, sätta sig in i hur den intervjuades logik ser ut. Det är viktigt att den som analyserar materialet ska vara öppen för andra tolkningar än de uppenbara. (Trost, 2011, ss. 148–149.)

Analysen av mitt material påbörjades redan samtidigt som den första intervjun påbörjades. Redan då dök det upp tankar och idéer. Intervjuerna spelades in på Microsoft Teams och transkriberades efteråt. Transkribering innebär att forskaren renskriver de inspelade intervjuerna. När alla intervjuer hade transkriberats delade jag upp dem i kategorier baserat på mina intervjufrågor och klippte ut citat från intervjuerna som jag sedan lade in under kategorierna i ett eget dokument. Kategorierna ändrades flera gånger och citat flyttades fram och tillbaka. De kategorier jag slutligen kom fram till är de underrubriker som presenteras i mitt resultatkapitel. När jag hade delat in kategorierna färdigt påbörjade jag diskussionen kring dem och återkopplingen till mitt teorikapitel.

3.7 Validitet och reliabilitet

Validitet och *reliabilitet* i kvalitativa studier handlar om att bedöma kvaliteten i hela forskningsprocessen. Validitet handlar om hur man observerar, identifierar eller mäter det man avser

mäta. Det finns två typer av validitet när det gäller kvalitativ forskning, intern och extern validitet. Intern validitet betyder att det ska finnas en god överensstämmelse mellan forskarens observationer och de teoretiska idéer som forskaren utvecklar. Med extern validitet menas huruvida slutsatsen går att generalisera även till andra situationer. Reliabilitet handlar om undersökningens pålitlighet. Med reliabilitet mäter man i vilken utsträckning undersökningen skulle kunna upprepas om den gjordes igen. Reliabilitet är i de flesta fall svårt att mäta i kvalitativ forskning, eftersom det är svårt att replikera kvalitativa undersökningar. (Bryman, 2008, s. 352.)

3.8 Forskningsetiska aspekter

Forskningsetiska aspekter ska beaktas under undersökningens gång. De som deltar i undersökningen deltar frivilligt, ska informeras om undersökningens syfte och om vilka risker och vinster deltagandet kan medföra. Vetenskapsrådet har formulerat fyra huvudkrav för etik vid humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. *Informationskravet*, *Samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. Informationskravet innebär att forskaren ska informera de av forskningen berörda om syftet med den aktuella forskningen. Samtyckeskravet innebär att deltagarna i undersökningen själva ska ha rätt att bestämma över sin medverkan. Konfidentialitetskravet innebär att undersökningens deltagare ska ges största möjliga konfidentialitet och personuppgifterna ska förvaras så att obehöriga inte kan ta del av dem. Nyttjandekravet innebär att uppgifter om enskilda personer endast får användas för forskningsändamål. (Patel & Davidson, 2019, ss. 83–85.)

Jag har beaktat forskningsetiska aspekter i min undersökning. Informanterna deltog frivilligt i undersökningen, informerades om syftet med undersökningen, om att de har rätt att vara anonyma i undersökningen och att de inte behöver svara på de frågor som ställs om de inte vill. Gällande konfidentialitetskravet och nyttjandekravet har jag inte tagit del av informanternas personuppgifter, utöver deras namn och e-postadresser. Informanterna gav sitt samtycke till att delta med sina egna namn i undersökningen. Trots det har jag valt att hålla dem anonyma.

4 RESULTAT

I detta kapitel redogör jag för resultatet av min undersökning. Resultatet innefattar analysen av de svar jag har fått av informanterna jämfört med den teoribakgrund jag redogjorde för i kapitel 2.

4.1 Ställningen i Finland

Svaren om den svenskspråkiga polisutbildningens ställning i Finland varierade till en viss grad, men informanterna var eniga om att utbildningen är viktig och har omfattande betydelse för hela landet,

vilket framkommer i exempel 1. Informanterna tog upp till exempel att det är den enda polisutbildningen på svenska i Finland och att den är viktig för de tvåspråkiga polisinställningarna i landet för att kunna trygga tillgången till svenskutbildad personal. Informanterna tyckte att den svenskspråkiga polisutbildningen är viktig eftersom Finland är ett tvåspråkigt land med ett flertal tvåspråkiga kommuner och därför behöver svenskspråkiga poliser.

Informanterna talade om jämställdhet och funderade över om det är jämställt att det till den finskspråkiga polisutbildningen tas in oftare och fler studerande än till den svenskspråkiga utbildningen. I enlighet med det som nämns i Finlands grundlag (731/1999) i delkapitel 1.1 ska det allmänna tillgodose den svenskspråkiga och den finskspråkiga befolkningens kulturella och samhällsbehov på lika grunder. Frågan är om det görs i dagsläget. Som framgår i exempel 2 tyckte en informant att det verkar som om att man försöker stärka ställningen genom att man har infört en utbildning som förbereder sökande inför inträdesprovet som det framgår i *Strävan efter att bli polis, Samhälle Finland, en 1-årig utbildning som förbereder för urvalsprovet vid Polisyrkeshögskolan* (Ström, 2020) i delkapitel 1.3. Informanten tyckte även att det verkar som att ställningen försöker stärkas genom att man har infört ett till ansökningstillfälle till den svenskspråkiga polisutbildningen så att det nu är två ansökningstillfällen per 1,5 år, vilket även nämns i *Fler chanser att söka in till svenskspråkig polisutbildning* (Teir-Siltanen, 2022) i delkapitel 2.1. Detta tyder på att samhället tycker att det är viktigt med svenskspråkiga poliser och med svenskspråkig polisutbildning, eftersom man vidtagit åtgärder för att se till att studieplatserna fylls. Det är ett steg på vägen för att göra den mer likvärdig den finskspråkiga polisutbildningen.

Exempel 1:

Den svenskspråkiga polisutbildningen är väldigt viktig och har riksomfattande betydelse eftersom det är enda utbildningen till polis på svenska som finns i Finland. (Informant 3.)

Exempel 2:

Nu känns det ju som att man bygger upp lite kring det där att ställningen ska stärkas att där i Kronoby har de en sån där förberedande utbildning och det är bra då märker man ju liksom att det har ändå tagits beslut för att man gärna vill se att det blir fyllda klasser och så vidare. (Informant 2.)

Exempel 3:

De ungefär 25 som har tagits in på polisutbildningen bara två gånger vart tredje år är verkligen viktiga för att säkerställa att det i praktiken också finns svenskspråkiga poliser i landets polismyndigheter som kan ge service i svenskbygderna. (Informant 1.)

Exempel 4:

Så har ju också den svenskspråkiga utbildningen ytterligare en viktig betydelse och det är avgörande att det finns en svenskspråkig utbildning av poliser just med tanke på de här tvåspråkiga polisinställningarna i landet och där finns de

regionala polisenheterna som har svenska som majoritetsspråk och det är ju absolut nödvändigt att man har tillgång till svenskkunnig personal. Det här gäller givetvis också i högsta grad Åland. (Informant 3.)

Informanterna var eniga om att utbildningen kan bidra till att bevara och stärka svenskans ställning i Finland. De menade dock att detta inte bara är polisen och polisutbildningens ansvar utan ett jobb för alla yrkesgrupper och yrkesutbildningar. Som det framkom i Nationalspråkstrategin (2021) i delkapitel 2.4 ska man inom högskoleutbildningen och utbildningen på andra stadiet se till att det finns ett tillräckligt antal sakkunniga och yrkespersoner som behärskar båda nationalspråken i de viktigaste uppgifterna i samhället. Det råder en brist på svenskkunnig personal inom polis- och räddningsväsendet, men också inom hälsovården, undervisningen och småbarnspedagogiken och en orsak till personalbristen kan vara just det att det finns för få svenskspråkiga studieplatser eller att antalet sökande är för lågt (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021). I vissa yrkesgrupper saknas det till och med helt utbildning på svenska eller ordnas utbildning alldeles för sällan, till exempel inom räddningsmannautbildningen som nämns i exempel 7. För att det ska finnas svenskkunniga i alla yrkesgrupper måste det finnas svenskspråkig utbildning till dessa yrken. Detta nämns även i exempel 5 och 6. Att antalet sökande till den svenskspråkiga polisutbildningen är för lågt har gjort att man har vidtagit åtgärder. Till exempel försöker man öka antalet sökande och se till att alla studieplatser fylls genom att ha infört den ovannämnda förberedande utbildningen och genom att ha infört en till ansökningsperiod till den svenskspråkiga polisutbildningen. Man kan även se i Svenska Folktingets skrivelse till dåvarande inrikesminister Maria Ohisalo (2021) som framkom i delkapitel 2.1 att den svenskspråkiga polisutbildningens ställning försöker och bör stärkas. Informanterna delade åsikten om behovet av svenskspråkig utbildning generellt sett och dess betydelse för det svenska språkets fortlevnad och i enlighet med det som framkom i Nationalspråkstrategin (2021) i delkapitel 2.4 har utbildning allmänt en central betydelse för nationalspråkens ställning.

Exempel 5:

Utbildning på svenska är en hörnsten för att det svenska språket ska kunna fortleva i Finland och det gäller allt från jurister till läkare till sjukvårdspersonal till räddningsutbildning till sjöbevakare till yrkesutbildning alltså det gäller allt och i synnerhet de som jobbar med någon form av myndighetservice. (Informant 1.)

Exempel 6:

Jag tänker att alla områden och yrkesgrupper kan arbeta tillsammans just för att stärka svenskans ställning. Tyvärr finns det ju några yrkesgrupper som man inte kan studera till på svenska och det tycker jag är ganska alarmerande. (Informant 2.)

I intervjuerna framkom det även, som i exempel 8, att geografi och formuleringar i lagen kan ha betydelse för svenskspråkig utbildning. Flera av informanterna jämförde polisutbildningen på svenska med en räddningsmannautbildning som ska ordnas på svenska år 2022, vilket inte gjorts sedan 2012. Detta nämns även i Nationalspråkstrategin. Där står det att anordning av utbildning på finskspråkiga orter, till exempel räddningsmannautbildningen som ordnas i Kuopio, inte lockar de som talar svenska

som modersmål, eftersom Kuopio är väldigt finskt. För att kunna trygga tillgången till service på båda språken hos säkerhetstjänsterna, borde utbildningen till dessa ordnas regelbundet och på tvåspråkiga orter, åtminstone en del av utbildningen (Nationalspråkstrategins styrgrupp, 2021). I

Polisyreshögskolans fall ordnas svenskspråkig utbildning regelbundet, dock inte på en tvåspråkig ort, vilket skulle vara optimalt. Att ordna utbildning på en tvåspråkig ort skulle inte enbart vara fördelaktigt för svenskspråkiga studerande, utan även för lärare och personal. Om utbildningen fanns på en tvåspråkig ort skulle det vara lätt att ta in gästföreläsare från polisinsättningen som ligger närmast. Som det framkom i Folktingets skrivelse till inrikesminister Ohisalo (2021) i delkapitel 2.1 förlitar man sig vid den svenskspråkiga polisutbildningen ofta på utomstående föreläsare som reser från Österbotten, Helsingfors, Åland och Nyland, eftersom man bara har en personalstyrka på sju tjänster.

Den svenskspråkiga polisutbildningen har även en betydande roll i upprätthållandet av svenskspråkig terminologi inom polisen, som framkom i Nationalspråkstrategin (2021) i delkapitel 2.4. I polisens vardagliga arbete är det vanligt att svenskspråkiga kodväxlar mellan svenska och finska beträffande terminologin, eftersom de inte kommer på den svenska motsvarigheten till en finsk term.

Arbetsgemenskapen i sig är dock inte något terminologiupprätthållande organ som kan övervaka användningen. Det är den svenskspråkiga polisutbildningens uppgift att se till att de svenskspråkiga poliserna använder korrekt yrkesterminologi. Det är en viktig uppgift, eftersom det har att göra med invånarnas språkliga rättigheter och rättssäkerhet att korrekt terminologi används av polisen. Som det framkom i Nationalspråkstrategin (2021) i delkapitel 2.4 leder minskad användning av och försämrade kunskaper i svenskan inom förvaltningen till att myndigheterna ger sämre service åt de svenskspråkiga.

Exempel 7:

Polisyreshögskolan hör ju till inrikesministeriets förvaltningsområde och utbildningen har ju, alltså själva polisyreshögskolan har ju en lagstadgad ställning om man ser på lagen så står ju där klart och tydligt att undervisnings- och examensspråken är finska och svenska, vilket för sin del ju visar hur viktigt det är eftersom det är såhär entydigt formulerat har det också resulterat i att polisutbildningen på svenska ordnas regelbundet liksom den finskspråkiga och det här är ju oerhört viktigt. För egen del så jobbar jag också med bland annat frågor som berör räddningsmannautbildningen på svenska och där är det lätt att konstatera att formuleringen i lagen om då räddningsutbildningen är lite annorlunda och det har i praktiken resulterat i att undervisningen av räddningsmän på svenska inte ordnas regelbundet så att det här är en sak som verkligen är positivt med tanke på polisutbildningen på svenska. (Informant 3.)

Exempel 8:

Det finns bara en polisutbildning i hela Finland och det är i Tammerfors. Det finns bara en räddningsutbildning och den är i Kuopio och gränsbevakningen utbildar sig i Imatra. Det är inte enkelt för en ålänning att ta sig till Imatra, det är ju en väldigt finsk miljö och Kuopio också men det är inte bara svårt att få studera, det är svårt att få personal. Det är redan svårt att få svenskspråkig personal Tammerfors som ändå ligger bara på två timmars avstånd från Helsingfors och Österbotten och där får man liksom det att funka men det skulle inte funka om den skulle ligga i Kuopio eller i Imatra. (Informant 1.)

Som det framkommer i exempel 9 diskuterades även kultur i intervjuerna. Den finska kulturen och den finlandssvenska kulturen är på sätt och vis olika. Det är dock en del av Finland att det finns olika kulturer och det är viktigt att polisen förstår det och att det finns poliser som förstår olika kulturer. Som det framkom i delkapitel 2.2 omnämns det både i Språklagen (423/2003) och i grundlagen (731/1999) att den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens kulturella och samhällseliga behov ska tillgodoses med lika grunder. I Finland ska förvaltningen organiseras så att befolkningen har möjlighet att erhålla tjänster på det egna språket enligt lika grunder. Sett till detta och det som nämns i Folktingets skrivelse till inrikesminister Ohisalo (2021) i delkapitel 2.1 om den svenskspråkiga polisutbildningens resurser i jämförelse med den finskspråkiga polisutbildningen kan det diskuteras om detta uppfylls vid Polisyrkeshögskolan. Myndigheterna har till och med rätt att i enlighet med Språklagen vidta särskilda åtgärder för att tillgodose kulturella och samhällseliga behov. Det innebär att den svenskspråkiga polisutbildningen borde ha tillgång till mer resurser än man har i dagsläget för att inte vara alltför beroende av utomstående arbetskraft för att kunna realisera utbildningen.

Exempel 9:

Sen tänker jag att det också är ganska viktigt att förstå den finlandssvenska kulturen. Vi har ju liksom egna festligheter och sådant här. Den här kulturfrågan lämnar ju också att man kanske inte förstår kulturen för det är ju, vi är ju lite, jag är ju tvåspråkig men nog är det lite annorlunda än den finska kulturen. Svenskar vi är kanske mer empatiska och har lättare för sociala situationer och så vidare. Därför tycker jag också det är jätteviktigt. (Informant 2.)

4.2 Behovet av svenskspråkiga poliser

Medborgare i Finland har enligt det som nämns i Språklagen (423/2003) i delkapitel 2.2 rätt att få service på sitt eget språk, svenska eller finska, hos myndigheterna, inklusive polisen. Det är inte bara viktigt att polisen uppfyller lagkraven sett till språklig service, utan det är även viktigt för att polisen ska få tillit och förtroende hos medborgarna och för att medborgarna ska få en bra bild av polisen. I Finland litar man generellt sett på polisen, vilket informanterna även tog upp. Dock visade Språkbarometern (2021) som nämns i delkapitel 2.4 att de som lever som svenskspråkig minoritet i en kommun litar mindre på polisen än övriga i Finland. Det kan bero på hur kommunikationen med polisen fungerar i de kommunerna.

För att kunna lita på polisen och för polisen att kunna bygga förtroende hos medborgarna, krävs det att man kan tala sitt eget språk med polisen och det kräver ansträngning från polisens sida, inte bara den individuella polisen, utan också hela polisinställningen och polisen som organisation. Detta framkommer i exempel 10. Polisen har en lagstadgad skyldighet att visa utåt att de använder både finska och svenska, men det är inte bara för medborgarnas skull, utan även för deras egen skull. Polisen kan gå miste om en stor del av sin brottsförebyggande verksamhet och informationsinhämtning genom att inte tala med eller förstå sina kunder. Myndigheterna ska visa att

de känner till de språkliga rättigheterna och ska planera kundsituationer så att minoritetsspråktalarnas perspektiv beaktas. Genom att polisen försöker tala med kunden på kundens språk, fastän det inte är perfekt språk, kan polisen bygga upp förtroende hos kunden. Det krävs också att kunden vågar använda sitt eget språk och inte byter till ett annat språk, utan ger polisen en chans. Detta gäller dock främst de poliser med finska som modersmål att anstränga sig för att tala svenska i kommuner med svenskspråkig minoritet, men för att kommunikationen med medborgarna verkligen ska fungera, behövs poliser med svenska som modersmål och för att det ska finnas behövs en svenskspråkig polisutbildning. Som det framkom i *Polisen och svenskan* (Jansén, 2017) i delkapitel 2.2 handlar det inte bara om att kunna prata samma språk, utan att också ”kunna tala samma språk” kulturellt. Att polisen förstår kunden och att kunden förstår polisen inverkar direkt på hur kommunikationssituationen lyckas.

Exempel 10:

Förtroendet skulle urholkas successivt (om det inte fanns poliser med tillräckliga kunskaper i svenska) det är bara ett faktum och ett bra exempel just det här med nödcentralsverket. Du kan inte skicka ambulanser till fel byar eller till fel orter tillräckligt liksom många gånger innan insändarspalterna är helt översvämmade och folk är rasande för att folk har inte förståelse för det. (Informant 1.)

Att uttrycka känslor kan för många vara svårt och många kriminella som har med polisen att göra har det just för att de har svårt att uttrycka sina känslor och uttrycker dem på fel sätt, till exempel genom våld. Att man då kan kommunicera med polisen, och åtminstone kan få försöka uttrycka sina känslor på sitt eget språk, kan bygga förtroende och fungera som en form av brottsförebyggande.

Exempel 11:

Sen tänker jag också att det är jätteviktigt att man får tillit till polisen, att man litar på polisens verksamhet och så vidare. I de frågeställningarna så har folk svarat ganska bra, man litar på polisen i Finland liksom mycket bra och det är ju positivt och jag tänker att det också kan bidra till hur viktigt det är med svenskan att man kan kommunicera på sitt eget känslspråk och att tilliten till polisen då också blir starkare och därmed så håller vi det svenska språket. (Informant 2.)

Exempel 12:

Det gäller också att allmänheten har ett förtroende att när det finns saker som kan vara av intresse för samhället men inte direkt är ett brott att man hör av sig och att man liksom och inte bara höra av sig till allmänna nödnumret eller till polisen utan framför allt att man är en del av samhället och att man umgås med människor och får höra saker som allmänheten diskuterar. Det är en viktig del i den där lägesbilden om man säger så och lägesbilden är central för alla myndigheter. (Informant 1.)

Exempel 13:

Det är mycket lättare att jobba med brottsförebyggande om du har ett förtroende och där behövs det svenska språket. (Informant 1.)

Exempel 14:

Polisen har väldigt högt förtroende och bakom myndigheten så finns det människor, poliser, och utan duktiga poliser så skulle myndigheten inte ha någon som klarar upp brott och som svarar i telefon när människor ringer i nöd så då skulle myndigheten inte ha så högt så förtroende och för att få duktiga poliser då behövs en bra utbildning och Finland vågar jag säga har kanske Nordens allra främsta polisutbildning och eftersom Norden ligger i framkant så har vi kanske bland världens bästa polisutbildningar så det att allmänheten har högt förtroende är inte utan anledning men viktigt är det med svenskspråkig polisutbildning för att allt det här sitter ju ihop. (Informant 1.)

Generellt sett behöver man i tvåspråkiga kommuner poliser med svenska som modersmål och för att det ska finnas poliser med svenska som modersmål, behövs det en svenskspråkig polisutbildning. I intervjuerna diskuterades, som framkommer i exempel 15 och 16, om de som studerar vid den svenskspråkiga utbildningen skulle ha möjlighet eller kompetens att studera vid den finskspråkiga utbildningen. Informanterna var eniga om att det skulle vara möjligt för vissa, men att tröskeln för att söka till Polisyrkeshögskolan skulle vara högre om man inte kunde studera på sitt modersmål, även om man kan flytande finska. Detta framkom även i *Kaikkien Poliisit* (Geisor-Goman, Nylund, Ramstedt, & Thörnroos, 2021) som nämns i delkapitel 2.4. Tröskeln skulle vara högre för vissa och för andra skulle det vara en omöjlighet. Polisens språkliga resurs skulle minska om den svenskspråkiga polisutbildningen inte fanns och polisen som organisation skulle gå miste om många bra poliser. Som nämnt i Nationalspråkstrategin (2021) i delkapitel 2.4 ska det på högskolorna i Finland gå att studera på båda nationalspråken. Högskolorna, inklusive Polisyrkeshögskolan, har även som uppgift att garantera att det finns ett tillräckligt antal sakkunniga och yrkespersoner som behärskar båda nationalspråken.

Exempel 15:

Nå, det här varierar ju säkert på individnivå (på frågan om de som studerar på den svenskspråkiga utbildningen skulle klara av att studera på den finskspråkiga). Det finns ju personer som är helt tvåspråkiga som skulle klara det men det är inte ett framkomligt alternativ. Det skulle vara väldigt problematiskt på många sätt alltså jag tänker på Åland igen och alla svenskspråkiga personer som har kanske vuxit upp i en enspråkigt svensk miljö med svensk skola och svenskspråkiga kompisar och inte haft så mycket kontakter med finskspråkiga och alla ska ju ha möjligheten att utbilda sig till polis om man vill och välja då mellan de här undervisningsspråken. Och det att polisens språkliga resurser skulle helt klart minska till följd av det i så fall. Så att nä den svenskspråkiga polisutbildningen behövs definitivt. (Informant 3.)

Exempel 16:

Jag tänker också på Åland så är det ju många från Sverige också som bor där som inte har någon kontakt till det finska språket så jag tror att det nog skulle vara en omöjlighet för hemska många och det skulle vara synd att inte få en massa bra typer till polisutbildningen bara för att det inte skulle finnas på svenska. (Informant 2.)

4.3 Kommunikation och service

I intervjuerna med informanterna var språklig service och kommunikation viktiga teman. Informanterna lyfte alla upp att kommunikation är ett av polisens viktigaste redskap och för bra

kommunikation krävs goda språkkunskaper, vilket framkommer i exempel 17. Detta nämns även i Språklagen (423/2003) i delkapitel 2.2. När polisen träffar allmänheten är det oftast fråga om svåra situationer och det är då viktigt att var och en på sitt modersmål kan få fram sina åsikter och kan kommunicera med polisen på sitt modersmål och att det därför är viktigt att det finns svenskspråkiga poliser. Informanterna lyfte upp många olika aspekter gällande hur viktig polisens kommunikation med medborgarna är. Poliser befinner sig ofta i varierande situationer och miljöer och bör därför kunna anpassa sin kommunikation enligt situationen. Bra språk och rätt ordval kan vara avgörande för situationen och för hur medborgarna uppfattar polisen. Det kanske största överhängande temat som fanns i intervjuerna var vikten av att kunna kommunicera med polisen i nödsituationer, men också tillståndsservice, förundersökning och uppgifter som att lämna dödsbud togs upp.

Exempel 17:

Polisen är ju en av de viktigaste funktionerna/hörnstenarna i samhället och språket är polisens viktigaste redskap. (Informant 3.)

Exempel 18:

Det är viktigt att man som medborgare har kan få service på svenska och det gäller liksom inte bara av polisen utan det är domstolsväsendet och fångvården. (Informant 1.)

Exempel 19:

Jag ser den (svenskspråkiga polisutbildningen) som helt nödvändig för att det också framöver ska finnas poliser som kan kommunicera med invånarna också på svenska. Oerhört viktigt att var och en har möjlighet att också i praktiken använda svenska i kontakt med polisen och att det finns en poliskår som kan kommunicera med invånarna på båda nationalspråken. (Informant 3.)

När det gäller trygghet och språk är det inte endast myndigheternas skyldighet att trygga rätten till service på sitt eget språk som framkommer. Informanterna lyfte fram polisens uppgift att skapa trygghet i samhället och hur viktigt det är att kunna tala med polisen på sitt eget språk för att invånarna ska känna sig trygga, vilket framkommer i exempel 20. Som nämnt i Språkbarometern (2021) i delkapitel 2.4 kan svenskspråkiga inte i lika stor utsträckning som finskspråkiga lita på att de kan använda sitt eget språk i kontakt med myndigheter och upplever en dålig attityd mot svenskspråkiga. Det kan i sin tur leda till en känsla av sårbarhet och otrygghet.

Exempel 20:

På samma sätt som finskspråkiga personer har rätt att få god språklig service av polisen på sitt eget språk gäller ju samma också för svenskspråkiga personer och här vill jag gärna hänvisa till att polisen ska skapa trygghet och ordning i samhället alltså utgöra en trygghetsfaktor. Man ser till att vardagen är säker för alla som bor i landet och här är den språkliga kommunikationen en väldigt del av det här. Om man tänker på Åland så är det inte möjligt där heller då med poliser som inte kan svenska tillräckligt bra. Det skulle inte vara en hållbar situation. (Informant 3.)

Exempel 21:

Just det här med rädsla för brott är ju så farligt för det är ju inte egentligen att vi blir hemskt utsatta för brott så här gemene man men just rädslan för brott får oss att bete oss på ett annat sätt. Om vi är rädda för brott på kvällen så kanske inte vi går ut och köper mjölk till exempel och då blir det så att det inte finns något social kontroll i samhället heller och då kanske det bidrar till brottslighet. Just att rädslan för brott kan ha en annan effekt. Då är det också viktigt att man kan kommunicera på sitt modersmål med polisen för att polisen står ju ganska långt för tryggheten i samhället. (Informant 2.)

Exempel 22:

Utbildningen är en del av statens offentliga säkerhetstjänster och då gav jag ju exempel på räddningsmannautbildningen som också är en del av dessa och det här är då en väldigt viktig hörnsten i vårt land att samhället ska kännas tryggt för invånarna att bo i. Trygghetskänslan är ju direkt kopplad till att man också som svenskspråkig kan kommunicera på sitt eget språk med polisen och att man blir förstådd. (Informant 3.)

Polisens arbetsuppgifter är väldigt varierande och polisen behöver ha en bred kunskap och vara kunnig inom många områden, vilket framkommer i exempel 23. Att ha ett brett kunskapsområde kräver att språkkunskaperna är lika breda. Polisen befinner sig ofta i varierande situationer. Man tänker kanske främst på att kommunikationen ska fungera generellt i kontakt med medborgarna. Polisen måste kunna välja rätt ord i rätt situation. Att delge böter eller hålla ett förhör är en sak, men att till exempel lämna dödsbud är en annan. Som nämnt i *På grund av utredningsskäl, kan vi inte berätta mera. En fenomenografisk undersökning om anhörigas upplevelser under mötet med polisen vid dödsbud* (Lind, 2020) i delkapitel 2.2 kan ordval betyda mycket vid lämnande av dödsbud. Det kan påverka personen som mottar dödsbudets bild av polisen både positivt och negativt. Fel ord kan ha stora konsekvenser och få personen att tycka illa, inte bara om den enskilda polisen, utan om hela polisen som organisation. Det gäller inte bara situationer som lämnande av dödsbud, men vid känsliga situationer är det kanske ännu viktigare att man väljer rätt ord, eller åtminstone inte väljer fel ord.

Exempel 23:

Det är viktigt för polisen att förstå klienten men också liksom vice versa och när det finns så hemskt många olika uppgifter att ibland kanske det handlar om att lugna en aggressiv situation och sen ibland att du ska komma med dödsbud. Där är det nog viktigt att man har koll på språken. (Informant 2.)

På flera platser i Finland finns det personer som inte talar finska. En av de platserna är Åland. Som nämnt i Självstyrelselagen (1991:71) i delkapitel 2.5 är Åland enspråkigt svenskt och Finland har en lagstadgad skyldighet att trygga den åländska svenskspråkiga befolkningens behov. Poliserna på Åland måste tala svenska med medborgarna. Myndigheterna i Finland måste också använda svenska i sin kontakt med de åländska myndigheterna och det innebär att tjänsteinnehavarna vid de statliga myndigheterna måste ha tillräckliga kunskaper i svenska, vilket i sin tur stärker behovet av den svenskspråkiga polisutbildningen. Ålänningar som vill bli polis har som nämnt i exempel 24 inte

möjlighet att utbilda sig till polis någon annanstans och många ålänningar har inte tillräckliga kunskaper i finska för att studera till polis på finska.

Exempel 24:

Man brukar säga att språket är polisens främsta redskap och det gäller ju båda vägarna. Polisen ska kunna både förstå och kommunicera på svenska. Om man tänker rent praktiskt i många fall kan det vara fråga om nödsituationer också och där är det många som tappar andra språket än sitt modersmål. Sen vet vi ju, och det vill jag gärna hänvisa till, att vi är ju många, på Åland och också utöver Åland som inte kan finska eller som inte klarar sig bra på finska. (Informant 3.)

Ett tema som kom upp både i exempel 25 och 26 var att människor i nödsituationer, kris eller i stressade situationer inte tar upp tal lika bra. Även om en svenskspråkig talar bra finska till vardags, kan finskan försämrats i sådana situationer. En människa i kris kan ha svårt att uppfatta tal och ha svårt att tala också på sitt eget språk och det kan bli omöjligt för den att förstå ett annat språk. Det gäller inte bara situationer där liv och hälsa är i fara utan även till exempel vid förhör eller vid delgivning av böter. Situationer som inte är normala eller som gör personer nervösa kan göra att man förlorar sina språkkunskaper. I nödsituationer ska man kunna lita på att få hjälp på sitt eget språk av Nödcentralen och av polisen. Detta lyfter fram betydelsen av den svenskspråkiga polisutbildningen ytterligare. Som nämnt i Regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering (2019) i delkapitel 2.2 ska man i utbildningen och personalrekryteringen säkerställa att det finns en beredskap att betjäna allmänheten på båda språken.

Exempel 25:

En människa i kris har väldigt svårt att uppfatta. Det märker vi också många gånger att när man har kommit till det skede att polisen förhör så har man redan svårt att förstå att vad allt frågar man och ska jag nu söka besöksförbud eller skadestånd. Att man oftast bara liksom vill inte göra någonting för man tycker att det låter för svårt och man har för svårt att ta till sig. Så där av är det ju viktigt att man får den där förklaringen på svenska. (Informant 2.)

Exempel 26:

Om man då hamnar i knipa och utsätts för ett brott så är det otroligt viktigt att man kan få nå polisen på svenska och också såklart myndighetstjänsterna oavsett om det gäller att söka ett nytt pass eller någonting annat men i synnerhet om du är i stress. Jag menar sådana situationer kanske du kan vara helt tvåspråkig på din arbetsplats medan hjärnan går i lås helt enkelt när man är i en hotfull situation eller är så stressad när man ser ett brott begås eller har just blivit utsatt för ett brott att du måste kunna kommunicera med polisen på ditt modersmål och på svenska så att det därför är det viktigt i praktiken. (Informant 1.)

Exempel 27:

Ju räddare man blir desto mer har man svårt att ta till sig tal annars också. En människa i kris kan bli riktigt låst och inte alls förstå vad man pratar om och där av kanske ännu viktigare att det åtminstone är det där modersmålet. (Informant 2.)

Generellt sett så var informanterna av samma åsikt om utbildningens betydelse och ställning, men de gav flera olika perspektiv på varför utbildningen är viktig och varför det är viktigt att kunna tala sitt eget språk med polisen.

5 SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION

Syftet med undersökningen var att ta reda på vilken ställning och betydelse den svenskspråkiga polisutbildningen har i Finland. Undersökningen har gjorts genom att intervjua personer som på något sätt arbetar för det svenska i Finland, vet hur det är att vara svenskspråkig i Finland och har någon form av koppling till Polisyrkeshögskolan och den svenskspråkiga polisutbildningen. I undersökningen har jag använt mig av två frågeställningar som lyder enligt följande: 1. Vilken ställning har den svenskspråkiga polisutbildningen i det finländska samhället? 2. Vilken betydelse har den svenskspråkiga polisutbildningen för det finländska samhället?

Den teoretiska bakgrunden till mitt arbete bestod av en sammanfattning av Språklagen och en diskussion om språkklimatet i Finland, till vilken jag huvudsakligen samlat information från den Nationalspråkstrategi som statsrådet publicerade i slutet av 2021.

Undersökningen gjordes som en kvalitativ undersökning med en hermeneutisk forskningsansats och ett fenomenografiskt förhållningssätt. Informationen samlades in genom intervjuer med informanter från runt om i Finland. En av informanterna valde jag efter att ha läst en tidningsartikel där denne uttalade sig om svenskspråkig utbildning i Finland, en valde jag på rekommendation av Kjell Nylund, överkommisarie och ansvarig för svenskspråkig utbildning vid Polisyrkeshögskolan, och en fick jag kontakt med då jag skickade e-post till Svenska Folktinget. Intervjuerna var frivilliga och informanterna fick möjligheten att vara anonyma. Informanternas yrken, arbetserfarenhet och livserfarenhet bidrog till att göra min undersökning mer pålitlig och jag hade gärna nämnt dem vid namn för att ytterligare stärka undersökningens pålitlighet, men jag valde att hålla dem anonyma trots att de gav samtycke till att medverka med sina namn, ifall de i framtiden skulle ångra sig.

Beträffande intervjuerna så fick informanterna frågorna på förhand, vilket gav dem tid att förbereda sig och tänka igenom sina svar. Jag hade velat hålla intervjuerna i person i stället för på Microsoft Teams som det blev nu, eftersom jag känner att det blir ett hinder för den personliga kontakten när man har möte via videosamtal. Intervjuerna hade möjligen blivit mer flytande och naturliga om de hållits i person. Det var dock inte möjligt, delas på grund av restriktionerna orsakade av Covid-19-pandemin, dels på grund av praktiska skäl.

Resultatet kan sammanfattas genom att besvara mina frågeställningar. Den svenskspråkiga polisutbildningen är viktig för hela Finland och särskilt för de delar som är tvåspråkiga och enspråkigt

svenska. Utbildningen bidrar, genom att utbilda svenskspråkiga och tvåspråkiga poliser, till att stärka det svenska språket i Finland och ser till att det finns en beredskap att betjäna allmänheten på båda nationalspråken samt tryggar rätten till service på eget språk. För att svenskan ska kunna utvecklas och vara livskraftigt, krävs det att den syns och hörs i samhället och polisen har ett stort ansvar i detta. Den svenskspråkiga polisutbildningen bidrar till att de svenskspråkiga kan leva sina liv och delta fullvärdigt i samhällets verksamhet på sitt eget språk. Utbildningen behövs för att polisen ska kunna utföra sitt jobb och för att tillgodose landets svenskspråkiga befolknings kulturella och samhällsliga behov. Utbildningen ger även en chans för icke-finsktalande eller personer som inte har tillräckliga finskakunskaper möjligheten att bli polis.

Den svenskspråkiga polisutbildningen behövs för att bevara tvåspråkigheten i Finland. Utbildningen har en lagstadgad ställning, vilket betyder att den måste finnas. Bara det tyder även på hur viktig den är och att den har en plats i det finländska samhället. Tvåspråkigheten har kulturell betydelse för hela Finland, både i de svenskspråkiga och de finskspråkiga delarna av landet. Tvåspråkigheten gör att Finland är Finland trots att man talar två olika språk och till viss del har olika kulturer. Utan den svenskspråkiga polisutbildningen skulle det inte finnas tillräckligt många svenskspråkiga eller svenskkunniga poliser. Utan svenskspråkiga poliser som inte förstår den finlandssvenska kulturen och utan svenskkunniga poliser som kan samtala med medborgarna, skulle det svenska i Finland sakta tyna bort. Den svenskspråkiga polisutbildningen har således en viktig ställning i Finland, huvudsakligen för de svenskspråkiga i Finland, men också för hela landet.

Utbildningen är även viktig för Åland. Åland är enspråkigt svenskt och utan en svenskspråkig polisutbildning skulle det inte finnas någonstans för ålänningar att bli poliser om de inte kan finska. Att ha enbart finsktalande poliser på Åland är varken ett lagligt eller praktiskt alternativ.

Under analysen har det framkommit många intressanta synpunkter. Det framkom både sådant som jag själv tänkt på tidigare och nya perspektiv. Min förhandsuppfattning om den svenskspråkiga polisutbildningens betydelse och ställning var att den är viktig, eftersom jag själv inte hade kunnat studera till polis utan den. För mig har det alltid varit en självklarhet att den ska finnas och det har aldrig heller till min vetskap kommit på tal att den inte ska finnas, men med undersökningen ville jag framhäva hur viktig utbildningen är. Jag ville få åsikter om varför den behövs, utöver det som stadgas i lagen. Jag hade inte reflekterat över känslan av otryggheten som kan uppstå när man inte kan tala samma språk som polisen. Dödsbud är också en ny aspekt jag inte tänkt på tidigare. Att få information om att en nära anhörig har gått bort på ett språk som inte är ens modersmål är oacceptabelt om man beaktar de språkliga rättigheterna. Det är inte bara moraliskt fel utan kan också leda till missförstånd. En annan ny tanke som väckts hos mig är även det att människor i kris kan

förlora sina språkkunskaper i stressiga situationer. Då är det viktigt att polisen kan tala samma språk eller åtminstone förstå att människor kan förlora språket i sådana situationer.

Den här undersökningen påvisar att den svenskspråkiga polisutbildningen inte verkar ha samma samhällsliga ställning som den finskspråkiga polisutbildningen. Det verkar som att den svenskspråkiga utbildningen inte anses vara lika viktig eftersom dess resurser är så knappa i jämförelse med den finskspråkiga. Bara det att den svenskspråkiga polisutbildningens personal ska sköta om både undervisning och förvaltning med så knappa resurser är alarmerande. Att de även utöver förvaltning och undervisning har hand om Polisyrkeshögskolans nordiska samarbete är överbelastande. För att den svenskspråkiga polisutbildningen ska vara mer likvärdig den finskspråkiga behöver den få mer resurser. Den svenskspråkiga polisutbildningen har som uppgift att utbilda svenskspråkiga poliser och på så sätt bidrar de till att trygga och utveckla den svenskspråkiga servicen vid polisinställningarna i Finland. Utbildningen behövs för att trygga ett tillräckligt antal svenskspråkiga poliser och för att trygga förverkligandet av de språkliga rättigheterna. Utbildningen behövs även för att se till att polisen i Finland använder sig av korrekt yrkesterminologi på svenska. Undersökningen påvisar även att det verkar som att den svenskspråkiga och den finskspråkiga befolkningens samhällsliga och kulturella behov inte tillgodoses enligt lika grunder. Språkliga rättigheter kringskärs regelbundet och tillgången till svenskspråkig service blir allt sämre. Polisen har ett ansvar att se till att svenskspråkiga behandlas jämlikt och måste arbeta aktivt för att det ska bli så. För att det ska bli så behövs också den svenskspråkiga polisutbildningen.

Undersökningen kan anses valid eftersom jag läst in mig på ämnet och behandlat teoribakgrunden innan jag hållit intervjuerna och baserat intervjufrågorna på den. Jag ville undersöka vad den svenskspråkiga polisutbildningen har för betydelse och ställning i det finländska samhället och jag anser att jag har fått en indikation på det. Meningen med undersökningen var inte att informanterna skulle representera hela samhället och inte heller att bekräfta någon hypotes, utan att få några mer djupgående åsikter om utbildningens betydelse. Om undersökningen skulle utföras på nytt med samma informanter, skulle den troligen få liknande resultat beroende på vem som håller i intervjun, vilket stärker undersökningens reliabilitet. Jag tror dock att intervjuvaren hade kunnat bli annorlunda om intervjun hållits i person i stället för videosamtal, men resultatet hade troligen blivit samma.

I undersökningen framkom nya idéer till framtida lärdomsprov eller frågeställningar som kunde undersökas, till exempel behovet av utökad svenskspråkig högre yrkeshögskoleutbildning för poliser och framför allt svenskspråkig fortbildning för poliser. Det som också kom fram i intervjuerna, var behovet av räddningsmannautbildningen på svenska och utbildning för sjöbevakare på svenska som ordnas mycket mer sällan och inte har samma formuleringar i lagen. Det skulle vara intressant att

undersöka till exempel om de skulle behöva ordnas oftare eller vilket behovet av svenskspråkig personal och utbildning i de yrkena är.

REFERENSER

- Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB.
- Finlands grundlag*. (731/1999). Hämtat från Finlex:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Förundersökningslag* (805/2011). Hämtat från Finlex:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110805>
- Geisor-Goman, A., Nylund, K., Ramstedt, M., & Thörnroos, T. (2021). Kaikkien poliisit.
- Heittola, S. (2017). *Poliisista päivää, från polisen god dag. Språkliga yrkespraktiker vid de tvåspråkiga polisinsrättningarna i Finland*. Hämtat från Osuva.uwasa.fi:
https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/7327/isbn_978-952-476-781-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Inrikesministeriet. (2021). *Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten. Statsrådets publikationer 2021:49*. Hämtat från
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163150/VN_2021_49.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Jacobsen, D. I. (2006). *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Jansén, J.-E. (2017). *Polisens och svenskan*. Hämtat från HBL: <https://www.hbl.fi/artikel/polisen-och-svenskan/>
- Karlsson, C.-M. (2020). "Puhutko ruotsia? Pratar du finska?" *En undersökning om språkutbildningen vid Polisyrkeshögskolan*. Hämtat från Theseus:
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/349540/ON_Karlsson.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Kommunförbundet. (2017). *Kommunförbundet*. Hämtat från www.kommunforbundet.fi:
https://www.kommunforbundet.fi/sites/default/files/media/file/2017-02-svensk-och-tvasprakiga-kommuner_0.pdf
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Lag om Polisyrkeshögskolan*. (1164/2013). Hämtat från Finlex:
<https://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2013/20131164>
- Lind, A. (2020). *På grund av utredningsskäl, kan vi inte berätta mera. En fenomenografisk undersökning om anhörigas upplevelser under mötet med polisen vid dödsbud*. Hämtat från Theseus:
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/348379/LP_Lind.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Lindell, M. (2021). *Språkbarometern 2020*. Hämtat från
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162838/OM_2021_3_SO.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Nationalspråkstrategins styrgrupp. (2021). *Nationalspråkstrategi*. Helsingfors: Stadsrådet.

- Olsson, H., & Sörensen, S. (2011). *Forskningsprocessen: Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. Liber.
- Patel, R., & Davidson, B. (2019). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Polisen. (2022). www.polisen.fi. Hämtat från Polisen:
https://poliisi.fi/sv/kontaktuppgifter?p_p_id=fi_yja_poliisi_toppa_web_OrganisationSearchPortlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view
- Polisförvaltningsförordning. (158/1996). Hämtat från Finlex:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19960158>
- Polisyrkeshögskolan. (2022). Hämtat från <https://polamk.fi/sv/startside>
- Regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering . (den 10 12 2019). *Ett inkluderande och kunnigt Finland - ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle*. Helsingfors.
- Självstyrelselag (1991:71). Hämtat från www.regeringen.ax: <https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/199171>
- Språklag. (423/2003). Hämtat från Finlex: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030423>
- Statsrådets förordning om Polisyrkeshögskolan (282/2014), Hämtat från Finlex:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20140282?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=polis#P8>
- Ström, P. (2020). *STRÄVAN EFTER ATT BLI POLIS Samhälle Finland, en 1-årig utbildning som förbereder för urvalsprovet*. Hämtat från Theseus:
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/349179/LP_Str%c3%b6m.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Svenska Akademiens Ordböcker. Hämtat från <https://svenska.se/>
- Svenska Finlands Folkting. (den 24 6 2021). Folktingets skrivelse till inrikesminister Ohisalo. Helsingfors: Svenska Finlands Folkting.
- Sveriges Polismyndighet. (2022). *Polismyndigheten*. Hämtat från www.polisen.se:
<https://polisen.se/jobb-och-utbildning/bli-polis/antagningskrav/>
- Teir-Siltanen, A. (den 05 01 2022). *Fler chanser att söka in till svenskspråkig polisutbildning*. Hämtat från <https://svenska.yle.fi/a/7-10011083>
- Trost, J. (2011). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur AB.

BILAGOR

Bilaga 1 – Intervjufrågor

1. Vad har den svenskspråkiga polisutbildningen för ställning idag?
2. Det svenska språkets ställning i Finland är enligt regeringens nationalspråkstrategi hotad. Hur kan den svenskspråkiga polisutbildningen bidra till att bevara eller stärka svenskans ställning?
3. Bortsett från lagkraven, varför behövs svenskspråkiga poliser?
4. Lagen ställer krav på att det måste finnas en svenskspråkig polisutbildning. Anser du att utbildningen skulle behövas även om det inte stod i lagen och i så fall varför?
5. Hur tror du att samhället skulle se ut om det inte fanns en svenskspråkig polisutbildning? Skulle behovet av svenskspråkiga poliser uppfyllas?
6. Hur tror du att/tror du att man skulle kunna trygga svenskspråkigas rätt till service på eget språk hos myndigheter (polisen) om den svenskspråkiga polisutbildningen inte fanns?
7. Hur viktigt är det att kunna tala sitt modersmål med polisen?
8. Hur tror du att medborgarnas attityd och inställning till polisen i tvåspråkiga områden och enspråkigt svenska områden skulle vara om poliserna inte talade tillräckligt bra svenska?
9. Tror du att de som studerar på den svenskspråkiga polisutbildningen skulle klara av att studera på den finskspråkiga polisutbildningen om den svenskspråkiga inte fanns?
10. Hur tror du att situationen skulle se ut på Åland om det inte fanns en svenskspråkig polisutbildning? Var skulle åländska poliser utbildas? Skulle det finnas svenskspråkiga poliser på Åland?